



Driver Needed, Owner op. needed

ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ
ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ
209-479-0242

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

VOL - 5 ISSUE - 35
December 7, 2016

Postal Address
5101 Doe Hollow Pl, Antelope, CA-95843

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
ਦਾ ਲੈਨ ਲੈਣ ਲਈ
ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ



Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
Email: myfuturetruck@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ



ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮਰਾਓ ਰਾਮਜੀ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 60ਵੇਂ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਨ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)



ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਪੋਰਟਰਵਿੱਲ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ (ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 4 ਤੇ)



ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੈਣ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੋਵਰਡ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ। (ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 23 ਤੇ)

ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਈ ਅਚਾਨਕ ਗਰਮੀ

ਦਲ-ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇਜ਼, ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਪੂਰਾ ਤਾਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਲੱਗੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿਆਸਤ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦਲ-ਬਦਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਧਾਇਕਾਂ 'ਚ ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ ਤੋਂ ਮਹੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕੋਟਭਾਈ ਤੇ ਫਿਲੌਰ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਅਜੈ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਕੋਟਭਾਈ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਟੱਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।



ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬਣੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸੰਕੇਤ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਉਪਰੰਤ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰੇਗਾ।



ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਖਿੱਚ ਲਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚਲੇ ਪਿੰਡ ਸਖੇਰਾ ਬੋਦਲਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਘੁਬਾਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ੀਫ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੁਰਦ ਬੁਰਦ ਹੋਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਡੀਐਸਪੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖਦਿਆਂ ਘੁਬਾਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜ ਦੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 9 ਤੇ)

ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਕਾਉਂਟੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਡਟੇ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਛੀਕੋ/ ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆਂ- ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਗੋਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸਲੀ

ਜਾਂਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਹੈਨਰੀ ਪਰੇਆ ਦੇ ਅਹਿਦ ਸਦਕਾ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਕਾਉਂਟੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ

ਦੇ ਭਰੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਖ਼ਤ ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਹੇਟ



ਕਾਰਾਈਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ

ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ, ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਟੀ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਵਜੋਂ ਜਾਂਦੇ

ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਕਾਉਂਟੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ

ਤੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਉਂਟੀ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਹੈਨਰੀ ਪਰੇਆ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

SANDHU IMMIGRATION CONSULTANT

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਲਈ, ਪਾਸਪੋਰਟ, ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ, ਗ਼ਰੀਬ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਲਈ ਮਿਲੇ
Passports, Political Asylum, Visas, Green Cards, 1-9 Notary, Immigration Forms, Citizenship, Spouse/Family Petitions, Study Visas

All Kinds of Immigration Forms/Petitions/Visa U-Visa WE OPEN 7-DAYS A WEEK

Note: I am not an Immigration Attorney. msandhu2014@gmail.com (CST# 2122162-50)

"We sell International and Domestic Airline Tickets on Low Airfares"

(209-373-3562) 3222 PENELOPE DR. STOCKTON, CA- 95212 (NEAR HWY 99 ON MORADA LANE)

ONE REALTYONEGROUP AMERICAN

ਕਿਰਾਏ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਲਾਓ, ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਸਸਤੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਘਰ ਲੈਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਕਤ

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ 510-689-4625
CalBre # 01423409

42820 Albrae St., Fremont, CA 94538

RIYA'S FASHION

9165 ELK GROVE FLORIN RD.
ELK GROVE CA 95624
Tel : 916-647-3708

Follow us on  **RIYAFASHION16**

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay Broker
ramsaroay@hotmail.com

39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
Office: (510) 742-8120, Fax: (510) 742-8121

Amrik Chand (CPA)

Phone : 510-490-8200
Fax : 510-490-8202
Email : achand@pacbell.net

Income Tax Preparation (Individual, Corporation & LLC)
Payroll Services & Bookkeeping Services
* We are in this business since 1989.
Your satisfaction is our goal.

* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.

959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539



Raja

SWEETS & CATERING

AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
 Birthday Parties | Corporate Events
 Religious Gatherings
 Picnics/Bar-B-Que



ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
 Chaat Stall | North Indian Cuisine
 Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
 China & Silverware
 Linen Rental | Waiters
 Bartenders



CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
 WORK (510) 489-9100
 CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

 Find us on: [facebook.](https://www.facebook.com/rajasweetsandcatering)
[rajasweetsandcatering](https://www.facebook.com/rajasweetsandcatering)

 Follow us on: [Twitter](https://twitter.com/rajasweets)
[rajasweets](https://twitter.com/rajasweets)



INDIA MARKET

SWEETS & SPICES

CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
 DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT

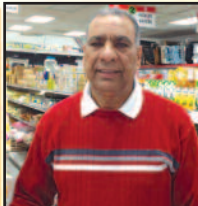
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ
 ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

CHAAT PLATE

ONLY FOR **\$2.99**

WE HAVE LARGEST COLLECTION FOR INDIAN FIJIAN & PAKISTANI GROCERY

MUSIC, FABRIC ARTIFICIAL JEWELRY, SWEETS, FRESH VEGETABLES & MORE..

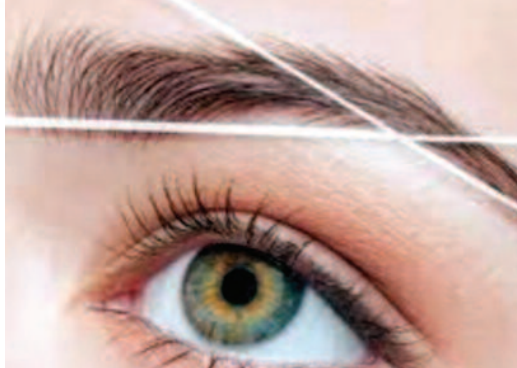



ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ ਬਹਿੰਦਰ ਬੰਗੜ

Super Eyebrow Threading Now Open

Eyebrow Threading & Henna Tattoo

7 times, Get 8th one free!



Inside India Market

SACRAMENTO

5203 EKLHORN BLVD
 SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511

WALK INS WELCOME

ROSEVILLE

1265 PLEASANT GROVE BLVD.
 # 100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666

Cell : 916-338-5511

Email: IndiaMarketRoseville@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

Kash FABRICS

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ

- * ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ
- * ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ, ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।
- * ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਡੀ. ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੁਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।
- * ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂ. ਪੀ. ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।



Appointments & Walk-Ins Welcome

Tuesday - Sunday: 11 AM - 8 PM



ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧੁੱਗਾ

Threading Salon

Specializing in:
 Eyebrow Threading \$5
 Full Face Threading, Facial,
 Unique Mehndi Designs,
 Natural Henna for Hair



KASH FABRICS

ONE STOP SHOPPING CENTRE

29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544
 Tel: (510) 538-1138, Fax: (510) 538-4737
www.Kashfabrics.com

Like us on Facebook | Follow us on Instagram

INDIA BAZAAR





Jai Ram Gaught



Harjit Gaught (Happy)

INDIAN, PAKISTANI & FIJIAN GROCERIES

WE ARE OPEN 7 DAYS A WEEK
 9:00am to 8:30pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
 ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

WE ACCEPT FOOD STAMPS

CALL TO HAPPY

Cell: (415) 706-7027
 Ph: (209) 478-0285
 Fax: (209) 477-3206

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।

EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304-E HAMMER LANE, SUITE 12, STOCKTON CA, 95210
 EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਮਨਾਇਆ



ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬੀਤੀ 2, 3 ਅਤੇ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ 3 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ

ਐਤਵਾਰ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾਓ

ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ ਨੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸੇਵਕ ਭਾਟੀਆ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਮਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ

ਦੱਸਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਤਿੰਨੋਂ ਦਿਨ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਰੱਲੂ ਜੀ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ 10 ਨੂੰ

ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ 9 ਤੋਂ 10 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਨਿ-ਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ 8 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ

ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 10 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਤਿੰਨੋਂ ਦਿਨ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੋਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸੇਵਾ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਰਿਓਲਿੰਡਾ)- ਮਿਤੀ 4 ਦਸੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਤਾਗੋਦੀ ਦਿਵਸ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸੂਦ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਕਰਮ ਚੰਦ ਰਾਏ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੱਸਿਆ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਬੰਗੜ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਬੰਗੜ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ।
ਸ੍ਰੀ ਗੋਤਮ ਜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਨਟੋਕੀ ਤੋਂ ਅਤੇ

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ. ਸੀ. ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪੁੱਜੇ। ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਸਰੋਏ ਪੀ. ਆਰ. ਓ. ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਸੂਦ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਾਂਗ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਈ। ਰਾਜ ਸੂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਲ ਜਨੇਊ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਲਾਹਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਸ ਜਨੇਊ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸੇ ਜਨੇਊ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਉਤਾਰਨ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ

ਬਲੀਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਬਰਾਬਰਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ, ਬਾਬਾ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਸਰੋਏ, ਪੀ. ਆਰ. ਓ. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਰਿਓਲਿੰਡਾ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।



ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂਦੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਲਾਈ ਬਰੇਕ

ਅਟਾਰੀ- ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਬੱਸਾਂ ਅੱਗੇ ਲੱਗੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਅਟਾਰੀ ਮਾਰਗ ਸਥਿਤ ਖਾਸਾ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਜਾ ਰਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਦਸ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਰੋਕ

ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਖਾਸਾ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕ ਕੇ ਧਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 10:10 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਬੱਸ ਖਾਸਾ ਚੌਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਸ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਬੱਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰਿਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ



ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਟੈਂਪਲ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ 3 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰੇ ਕਾਕਾ ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਕਾਕਾ ਕੁਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ 3 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ

ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸੇਵਕ ਭਾਟੀਆ ਜੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੀਬੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਕਾਕਾ ਦਿਲਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਕਾਕਾ ਕੁਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਰੱਲੂ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੈਰ ਹੋਣਗੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਜਸਟਿਸ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੈਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਹੋਣਗੇ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਟੀ.ਐਸ. ਠਾਕੁਰ ਦੇ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਖੈਰ ਭਾਰਤ

ਦੇ 44ਵੇਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਗੇ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਠਾਕੁਰ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਖੈਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਖੈਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸਾਲ 13 ਸਤੰਬਰ 2011 ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ 27 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ।

ਜਸਟਿਸ ਖੈਰ ਨੇ ਸਰਬਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੌਲਿਜੀਅਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ. ਤੁਕੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। 28 ਅਗਸਤ 1952 ਨੂੰ ਜਨਮੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੈਰ ਨੇ 1974 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਗਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1977 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਐਲਐਲਐਮ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਨ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ 8 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਡੂਗਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ 'ਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)— ਸਥਾਨਕ ਪੰਥਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ 2 ਫਰਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਮੁਹੱਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕਪੁਰਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 4 ਸਰੂਪ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਗਨ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 4 ਫਰਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭਤਕਾਹਟ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ 4 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ

ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਵੀ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਉਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਸਿੱਖ ਲਈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਉਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ



ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਧਿਆਨ 2 ਫਰਵਰੀ 2011 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਿੱਤਰਾਂ, ਭਾਈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮ

ਝਲਮਨ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ- ਗੋਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕੀ। 32 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਅੱਗ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਬਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਨਾ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਜਖਮਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮੋਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਅੱਗੇ ਸ਼ਹੀਦ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਲਈ ਮਰਿਆਦਾ 'ਨਰਮ' ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਰਪਰ ਲਈ 'ਸਖਤ'!

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਕਿਉਂ? – ਜਥੇਦਾਰ ਚੰਗਿਆੜਾ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ)— ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਨਤ-ਮਸਤਕ ਹੋਣ ਆਏ ਅਤਿਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਲਾਹਜ਼ੇਦਾਰੀਆਂ ਪਾਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਦੇ 'ਨਰਮ' ਤੇ ਕਦੇ 'ਸਖਤ' ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 25 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਚੰਗਿਆੜਾ' ਨੇ ਕਹੇ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਿਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਚੰਗਿਆੜਾ ਜੋ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 2015 ਵਿਚ ਅਹੁਦਾ ਤਿਆਗ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਰਪਰ ਜਦੋਂ ਬਤੌਰ ਕਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ

ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪਤਿਤ ਜਾਂ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿਰੋਪਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਰਪਰ ਪਹਿਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਚਲਦੀ ਮਰਿਆਦਾ' ਦਾ ਪਾਲਣ



ਕਰਦਿਆਂ, ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਪੌੜੀਆਂ ਥੱਲੇ ਟੇਬਲ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੁਣਾਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਚੰਗਿਆੜਾ ਨੇ ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਸਖਤ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ 'ਨਰਮ' ਕਿਹੜੀ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿਚ

ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ? ਸਾਹਿਤਕ ਮੱਸ ਰੱਖਦੇ ਭਾਈ ਚੰਗਿਆੜਾ ਨੇ 'ਇਸ ਘਰ ਕੋ ਆਗ ਲਗ ਗਈ ਘਰ ਕੋ ਚਿਰਾਗ ਸੇ' ਵਾਲਾ ਸ਼ਿਅਰ ਬੋਲਦਿਆਂ ਭਾਰੀ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿੱਖੀ ਜਾਂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਉਨਾ ਖਤਰਾ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾਂ 'ਆਪਣਿਆਂ' ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਗਿਆੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰਾਵਾਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਥਾਈਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿੱਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ 'ਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਬਿਤ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਰੋਸਾ ਵੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ਾਹ-ਰਗ ਮੋਨੀ ਜਾਂਦੀ ਢਾਡੀ-ਕਲਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਹੀ ਦੇ ਛੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਸਟੇਜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲੱਚਰਪੁਣੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਘੋਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਪੋਰਟਰਵਿੱਲ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ, ਕਵਿਤਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹਿਆ

ਪੋਰਟਰਵਿੱਲ (ਕੁਲਵੀਰ ਹੋਅਰ)— ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਪੋਰਟਰਵਿੱਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ ਦਾ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਉਪਰੰਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ, ਕਵਿਤਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ

ਸੁਣ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ

ਦੇ ਲੜ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੋ ਸਕਣ। ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨੇਹ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ।



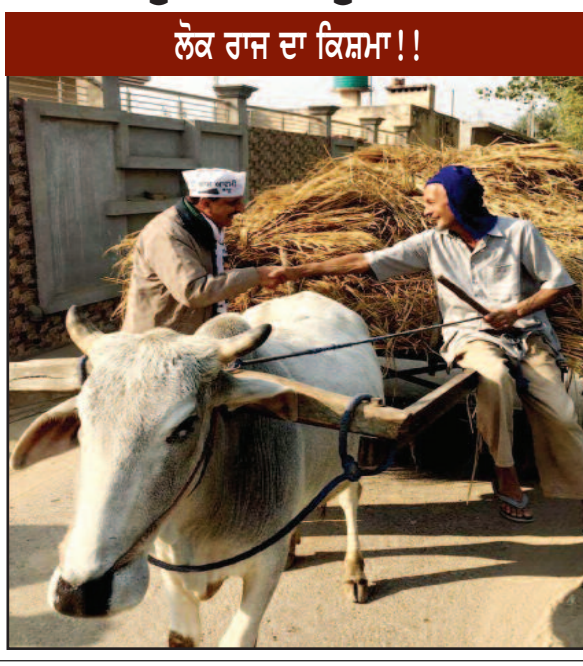
ਓਕਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੇਅਰਹਾਊਸ 'ਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ 40 ਦੀ ਮੌਤ!

ਓਕਲੈਂਡ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ), ਨੀਟਾ ਮਾਫੀਕੋ/ ਕੁਲਵੰਤ ਧਾਲੀਆ— ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਓਕਲੈਂਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੌਰਾਨ ਅੱਗ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਫ਼ਾਇਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ 9 ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ 30 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਓਕਲੈਂਡ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਫ਼ਾਇਰ ਚੀਫ਼ ਮਾਰਕ ਹੋਫਮੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਖੋਜ ਮੁਹਿੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਛੱਤ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਆ ਡਿੱਗੀ। ਓਕਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੇਅਰਹਾਊਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪਤਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ।



ਵੋਟਾਂ ਦੇ 'ਬੇਰ' ਚੁਗਣ ਲਈ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਝੁਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਐ!

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ) ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ 'ਚੰਗਿਆਈ' ਕਹਿ ਲਓ ਜਾਂ 'ਵਕਤੀ' ਮਜਬੂਰੀ ਪਰ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖਣ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਲੇ ਹੀ ਬਹੁਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ 'ਨਾਢੂ ਖਾਨ' ਬਣ ਕੇ ਵਿੱਚਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪਿਤ ਵਿਚ ਉਤਰਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ-ਹਲੀਮੀ ਜਾਂ ਬੋਲਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਮਿਠਾਸ' ਦੇਖਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਗੱਡਾ-ਰੋੜ੍ਹੀ ਉਤੇ ਕੱਖ-ਕਾਨੇ ਤੇ ਪਰਾਲੀ ਲੱਦੀ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ, ਜਿਹੜਾ ਸਖਸ਼ 'ਹੱਸ ਕੇ' ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਉਸਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹਾਦਰ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ 'ਸਲੂਟ' ਮਾਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਜੰਗੀ ਮੁਹਾਜ਼ਾਂ ਉਤੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਸਦਕਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰਦਾ



ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਸੰਨ 2008 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਤਾਜ ਹੋਟਲ ਉਤੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਮੌਕੇ ਜੀਵਤ ਫੜੇ ਗਏ ਅਜਮਲ ਕਸਾਬ ਨਾਂ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਨ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਜੀ ਹਾਂ, ਇਹ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਲਾਚੌਰ ਕਸਬੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਕਈ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਵ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਲਾਚੌਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੋਟੋ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਹੈ।

ਲੋਕ ਰਾਜ ਦਾ ਕਿਸ਼ਮਾ!!

ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 'ਮਾਇਆਵਤੀ' ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਟੇਢੀ ਖੀਰ!

ਭਾਜਪਾ ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਪਾ ਨਾਲ ਹੋ ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇਵੀ ਸਿਆਸੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਲੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਉਤਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਖਨਊ ਦੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਹੁਣ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ 5ਵੀਂ ਵਾਰ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚਿਹਰਾ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਹਾਇਰ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾਣਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਉਣਾ ਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਬਾਕੀ ਸਪਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਰੋਆਮ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਿਨਾਹ, ਕਤਲ, ਫਿਰੋਤੀ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ, ਸੱਤਾ ਦਾ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੰਗਾ-ਫਸਾਦ ਤੇ ਦਲਿਤ-ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਜਾਣਾ, ਇਹ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬੈਕ-ਫੁੱਟ ਤੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਿੱਕ ਚੋੜੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 70 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਿਉਂ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਮੁੱਦੇ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁੱਦੇ ਵੱਖਰੇ। ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਇਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਵਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਵੇਗੀ ਤਾਂ ਬੇਅਰਬ

ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ 80 ਫੀਸਦੀ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਾ ਸਕਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਭਾਜਪਾ ਕਿਹੜੇ ਬਾਗ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸਮਾਜ ਚੋਣ ਸਰਵੇਆਂ



'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਵ. ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਹਰ ਮੰਚ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੀ, ਮਾਫੀਆ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਪੱਲੇ 'ਚ ਬੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਇਹ ਚੁਟਕੀ ਲੈਂਦੇ

ਹੋਏ ਲੱਖ ਕਹਿਣ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 10 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹੈ। ਜੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ



ਆਖਰੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੈਪਟਨ ਤੇ ਬਾਦਲ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹਮਾਇਤ ਦਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਆਪ 'ਤੇ ਲੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕ ਉਸਦੇ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੋਮਾ 'ਚ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ 4-5 ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ

ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਜਦ ਵੀ ਬਸਪਾ ਕੋਈ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਕ ਦਰ-ਜਨਦੇ ਕਰੀਬ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ, ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਦ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿਹਦੇ ਨਾਲ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰੂਵੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਸਭ ਕੁਝ ਅਣ-ਕਿਆਸਿਆ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।



ਧੀਮੀ ਲਾਲੇ ਮਜਾਰਾ
91-95011-43755

ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਅਸਰ
ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਪਰ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਹਰਾਮ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਵਾਂਚਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਲ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹੋਈਆਂ ਲੱਗਭੱਗ 100 ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਅਸਰ 7 ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਪਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਗੋਆ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਜ਼ਾ ਕਿਰਕਿਰਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਗੇ।

ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਖੁੱਦ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ



ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਫੀਕੋ- ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਹਰਮਿਸ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਨੰਦ ਮੋਦਗਿੱਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਲਈ ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਫਤਰ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਵੀ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਸਥਿਤ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਰੀ ਰਣਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰ ਇਸ ਰੂਟ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲੇ ਜਾ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਵਰਤਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਭੇ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕੇ ਇਹਨਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਇਸ ਰੂਟ ਤੇ ਚੱਲਕੇ ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ

ਹੁਣ ਹਰਮਿਸ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਖਦੇਤਨ ਲਈ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੇ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਨੰਦ ਮੋਦਗਿੱਲ (ਹਰਮਿਸ ਕੰਪਨੀ) ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਹਰਮਿਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਹੁ ਕੀਮਤੀ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸੁਖਾਵਾ ਸਫਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਦਲਕੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਰਾਹੀਂ 2800 ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਸਾਫਿਰ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ

1799 ਰੁਪਏ ਚ ਇਹ ਸਫਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲਕੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਮੁੱਫਤ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗੇ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਾਗਦੀ ਜਮੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵੀਰਾ-ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਫਤ ਸਹੂਲਤ ਵਾਲਾ ਸਫਰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ... ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ, ਤਦ ਤੋਂ ਬਾਦਲਕੇ ਸਾਡੇ ਮਗਰ ਪੈ ਗਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਾਡੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਦਲਕੇ ਲਾਣੇ ਦਾ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਅੱਡਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹਰਦੀਪ ਅਰੋੜਾ ਖੁੱਦ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹ ਸਾਡੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਰਿਹਾ, ਤੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਅਰੋੜਾ ਤੇ ਗੁਰ-

ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 15-20 ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਆ ਬੱਸ ਦੇ ਡਰਾਇਵਰ ਸ਼ੇਰਾ ਤੇ ਪੰਮਾ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੇਰੇ ਦੇ ਕੇਸ ਤੇ ਦਾਹੜੀ ਪੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਏਅਰਪੋਰਟ ਬਾਇੰਦ ਅੰਦਰ ਸਕਾਇਟ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਪਰ ਬਾਦਲਕਾ ਲਾਣਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਸੱਚ ਅਤੇ ਬੂਠ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਛੇ ਕਨੇਡੀਅਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਫਤ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਦੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰੋ ਤੇ ਨੇਕੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਹਰਮਿਸ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰੋ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਵਿਦਾਇਗੀ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਨੀਟਾ ਮਾਫੀਕੋ- ਲੰਘੇ ਔਤਵਾਰ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਸਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਸੇਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਦੇ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ



ਕਿ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨੇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਛੱਡਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲੈਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਜੀਹਨੂੰ ਉਹ ਕਦੇ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਅਲਮ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।



6 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰ

6 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਵਿੱਛੜ ਗਏ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਵਾਂਗ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਤ-ਪਾਤੀ, ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਮਾੜੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਵਾਏ, ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਵੋਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਭ ਲਈ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਕਿ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਾਜ-ਰੰਕ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਰਾਜਾਸ਼ਾਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੱਤਾ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅੱਗੇ ਸੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਰੰਕ ਵਿਚਲਾ ਫਰਕ ਮਿਟਾਉਂਦਿਆਂ ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ। ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵੀ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲਾਤਾਂ ਵਰਗੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੁੰਗੇਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਅੱਜ ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਰਗ ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਾਂਝੇ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈਏ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਲਾਲਚਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਵੋਟ ਦਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਰਾ 'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 60ਵੇਂ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ)

ਲੜੀ ਨੰਬਰ-12

ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਬਿਨਾ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵੀ ਵਿਆਰਥ ਹੈ!

ਉਮਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਰਜਾ, ਆਧੂ, ਅਊਧ, ਲਾਈਫ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਆਦਿਕ। ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਦੀ ਉਮਰ ੧੨੦ ਵਰ੍ਹੇ ਪ ਦਿਨ। ਘੋੜੇ ਦੀ ੩੨, ਕੁੱਤੇ ਦੀ ੧੨, ਗਧੇ ਅਤੇ ਉਠ ਦੀ ੨੫, ਬੈਲ ਤੇ ਝੋਟੇ ਦੀ ੨੪ ਅਤੇ ਬਕਰੇ ਦੀ ੧੬ ਵਰ੍ਹੇ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਹਿੰਦੂ ਗ੍ਰੰਥ ਪੁਰਾਣਾਂ ਆਦਿਕ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰ, ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਬਰਸ ਵੀ ਲਿੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਨਵੇਂ (੯੦) ਕਾ ਸਿਹਜਾਸਣੀ ਮੂਲਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅਪ ਬਲ॥ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ੧੦੦ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅੱਧ ਦੀ ੧੫੦ ਵੀ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ-ਜੇ ਜੁੱਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੁਣੀ ਹੋਇ॥ਨਵਾਂ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ॥ ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ॥ ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੇ॥ ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ, ਕਰਿ ਦੋਸੀ, ਦੋਸੁ ਧਰੇ...॥(੧੬) ਜਪੁਜੀ ਦੀ ਇਸ ੭ ਵੀ ਪਾਉਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਮਰ ਮੰਨੇ ਗਏ ਚਾਰ ਜੁੱਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਦਸੁਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਜਗਤ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਚੱਲੇ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਧਾਂਕ ਪਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਪਰ ਜੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਬੰਦੇ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਭਾਵ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਡਿਆਈ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਿਆਸਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਗੰਦਗੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਾਮ ਨਾ

ਜਪਣ ਭਾਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਧਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਖੇ ਹੋਰ ਵੀ ਫੁਰਮਾਨ ਹਨ- ਵਡੀ ਆਰਜਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜਨਮੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਸੰਗੁ ਨ ਗਹਿਆ॥੬॥ (੬੪੨) ਉਮਰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਫੁਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੰਮਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲਾਪ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗਹਰੀ ਕਰਿ ਕੈ ਨੀਵ ਖੁਦਾਈ ਉਪਰਿ ਮੰਡਪ ਛਾਏ॥ ਮਾਰਕੰਡੇ ਤੇ ਕੋ ਅਧਿਕਾਈ ਜਿਨਿ ਤ੍ਰਿਣ ਧਰਿ ਮੂੰਡ ਬਲਾਏ॥੧॥(੬੯੩) ਨਰਸਿੰਘ ਪੁਰਾਣ ਦੀ ਮਿਥ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੰਕੰਡ ਰਿਖੀ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਾਰਕੰਡੇ ਜੋ ਮਨਸਿਵਨੀ ਦੇ ਗਰਭ ਤੋਂ ਜਨ- ਮਿਆਂ ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਉਮਰ ਬੋਝੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਵਰ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਰਸ ਲੰਬੀ ਹੋ ਗਈ। ਦੇਖੋ!ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਪੁੱਟਵਾ ਕੇ ਮਹਿਲ ਮਾੜੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਉਹ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਫਿਰ ਮਾਰਕੰਡੇ ਰਿਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਏਂ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਤਾਈ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ- ਮਿਲੇ ਨ ਵੱਡੀ ਆਰਜਾ, ਬਿਸੀਅਰੁ ਵਿਹੁ ਲੂਹੇ॥(ਵਾਰ-੩੬੫-੧੩) ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਨਾਲ ਵੀ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਾਲਾ ਸੱਪ ਜਹਿਰ ਨਾਲ ਹੀ ਲੁੰਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਆਰਜਾ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਮਾਵੇ...ਸੋਸ ਮਹੇਸ਼ ਵਖਾਣੀਅਨਿ ਚਰੰਜੀਵ ਹੋਇ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ॥(ਵਾਰ-੧੨੫-੧੦) ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਬੀ, ਸਵਰਗ 'ਚ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ੧੪ ਇੰਦ੍ਰਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ

ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ, ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਨੂੰ ਚਿਰੰਜੀਵੀ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਸ਼ਾਤੀ ਨਾਂ ਆਈ।

ਸ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਵਧਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਵੀ, ਭਗਤੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪ੍ਰਭੂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਟਿਕਾ ਭਾਵ ਸੁਖਸਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹ ਰੋਕ, ਸਮਾਧੀ ਲਾ, ਉਮਰ ਵਧਾ ਕੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਰਸ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸਗੋਂ ਅਮੋਲਕ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾ, ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਕਾਰ ਅਤੇ ਫਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਵੱਡੀਆਂ ਉਮਰਾਂ ਵਾਲੇ ਫੁੜਪਤੀ ਰਾਜੇ ਵੀ ਆਖਰ ਚੰਮਦੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ, ਖਾਲੀ ਹੱਥੀ ਤੁਰ ਗਏ ਪਰ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸੱਕੇ- ਰਾਵਨ ਹੁੰ ਤੇ ਅਧਿਕ ਫੁੜਪਤਿ ਖਿਨ ਮਹਿ ਗਏ ਬਿਲਾਤ॥੨॥(੧੨੫੨)

(ਚਲਦਾ)

ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ ਕਲਮਾਂ, ਦਵਾਤਾਂ ਤੇ ਫੱਟੀਆਂ

ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਰ ਪਲ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਖਦੇ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲੰਘੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਪੂਰਨੇ ਪਾ ਕੇ ਫੱਟੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵੀ ਅੱਜ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਬੋਤੂ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕਿੱਨਾ ਕੁੱਝ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗਦੇ। ਪਾਟੀ ਜਿਹੀ ਨਿੱਕਰ, ਪੈਰੀ ਚੱਪਲਾਂ, ਮੋਵੇ 'ਤੇ ਟੰਗਿਆਂ ਬੋਰੀ ਵਾਲਾ ਝੋਲਾ, ਪੋਣੇ 'ਚ ਬੰਨ੍ਹੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਫੱਟੀ। ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾ ਕੇ ਫੱਟੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ। ਦਵਾਤ ਵਿੱਚ ਸਿਆਹੀ ਘੋਲ ਕੇ ਕਾਨੇ ਦੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਫੱਟੀ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਲਮ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਘੜਨੀ ਪੈਦੀ ਸੀ। ਸਰਕੰਡੇ ਦਾ ਇੱਕ ਗਿੱਠ ਕੁ ਲੰਮਾ

ਨਹੀਂ ਸੁਕਾਉਣੀ, ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਹ

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਫੱਟੀਆਂ ਛੋਟੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਫੱਟੀ ਪੋਚਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫੱਟੀ ਸੁਕਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਵਾਤ ਵਿੱਚ ਸਿਆਹੀ ਦੀਆਂ ਪੁਤੀਆਂ ਤੇ ਬੋਤੂ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਆਖਣਾ- ਆਲੇ ਵਿੱਚ ਬੋਝੇ, ਸਿਆਹੀ ਮੇਰੀ ਲੋਝੇ



ਤਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੜੈਰ
91-98763-22677



ਕਾਨਾ ਵੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਲੇਟ ਜਾਂ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਘੜ ਕੇ ਅੱਗੇ ਤਿੱਖੀ ਨੋਕ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਬੱਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਲਮ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਫੱਟੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਕਮੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਲਬੇੜ ਲੈਣੀਆਂ। ਫਿਰ ਅੱਥੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਝੋਲੇ 'ਚੋਂ ਗਾਚੀ (ਗਾਚੀ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ)। ਕੱਚ ਕੇ ਨਲਕੇ ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਫੱਟੀਆਂ ਪੋਚਣੀਆਂ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜ ਹਵਾ 'ਚ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਖਣਾ - ਸੂਰਜਾ, ਸੂਰਜਾ ਫੱਟੀ ਸੁਕਾ

ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਬਣਾਵਟ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ। ਅੱਜ ਸਕੂਲਾਂ ਅੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਾਫੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਫੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ, ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਫੱਟੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਲਿਖਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Postal Address of Desh Doaba : 5101 Doe Hollow Pl, Antelope, CA. 95843

The opinions expressed in this newspaper do not necessarily represent the views or opinions of the staff or employees of "Desh Doaba". All disputes subjected to Sacramento (California) jurisdiction.

'ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ' ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ 'ਚ ਬਸਪਾ ਦਾ ਹਾਥੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜਨ ਲੱਗਿਆ

ਸੈਂਕੜੇ ਮਨਰੋਗਾ ਵਰਕਰ ਬਸਪਾ 'ਚ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ



ਸ਼ੇਰਪੁਰ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਟਿੱਬਾ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜੀ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਖੁਰਦ ਅਤੇ ਖੇੜੀ ਚਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੈਂਕੜੇ ਮਨਰੋਗਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਬਸਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਮਨਰੋਗਾ ਵਰਕਰਾਂ

ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਆਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕ ਬਸਪਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਨੰਗਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਡਾ. ਮੱਖਣ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਦਾ ਹਾਥੀ ਹਲਕਾ ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ ਅੰਦਰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜਨ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜੀ, ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਕੱਦ ਸਿੰਘ ਬਧੋਸਾ, ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਬ, ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਖੇੜੀ, ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਨਵੰਤਰ ਸਿੰਘ ਹੇਤੀਕੇ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਧੋਸਾ ਆਦਿ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਕੌਂਸਲਰ ਬੀਬੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਸਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ, ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ

ਜੋ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਬਸਪਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ - ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ



ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ. ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਮੁਹੱਲਾ ਭੀਮ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਲੋੜੀਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਂਸਲਰ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਬਸਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹਲਕਾ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਬਸਪਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਧੋਖੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਭਾਜਪਾ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕੀਂ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 2017 'ਚ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

ਬਟਾਲਾ (ਬਰਨਾਲ)- ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਬਟਾਲਾ ਦੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬੀਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਨਗਰੋਟਾ ਵਿਖੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ



ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਸਰਾਹਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਬਟਾਲਾ ਵਿਖੇ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਇਲਾਕੇ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ-

ਪੈਸੇ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ ਨਾ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਏਟੀਐਮਜ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਦੋ ਕੌਮੀ ਬੈਂਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਡੱਕ ਕੇ

ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕੈਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਤਲੀਘਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕੈਸ਼ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ।



MAJESTIC HOMES

JUST LISTED

\$279,950

3201 Magicwoods Ct
Sacramento

3 Bedrooms and 2 Bathrooms - Home in Sacramento

Seller got tired of leasing 3 Bedrooms, 2 bath and 2 car garage. Over 10,000 sqft lot, big enough to add a pool. Central heating and air conditioning. New carpet and laminate flooring. Freshly painted inside. New kitchen appliances and counters. Single story home. Court location.



SOLD

3314 Canim Ct
Antioch

3 Bedrooms and 2 Bathrooms
- Home in Antioch

Cozy 3 Bedrooms, 2 bath and 2 car garage in a court location on a 6600 sqft lot. Dual pane windows. Storage shed in the backyard. Possible RV parking. Fire place in living room. Central heating and air conditioning. Single story home. Court location.

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।



Ramesh Suman, Broker
BRE - 00871752 GRI, CDPE, RCS-D
RES.NET AMP REO Certified
HARPA Short Sale Specialist
Director - East Bay Regional Data, Inc.
925) 779-1234



Deo Raj "Dave" Singh, Realtor
BRE License - 01789784
Direct: (925) 766-3280
E-mail: Dave@MajesticHomes.us



Rajbir S. Sarkaria, Realtor
BRE License - 01499991
Direct: (925) 766-5784
E-mail: Raj@MajesticHomes.us



2006 A Street, Suite 219, Antioch, CA 94509

Service Excellence - Experience the Difference

WWW.MajesticHomes.US

Email: Ramesh@RameshSuman.com

ਆਈ ਕੇ ਗੁਜਰਾਲ ਪੰਜਾਬ ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ

ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਤੀਜਾ ਬੈਚ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ. ਕੇ. ਰੱਤੂ)— ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬੈਚ ਕਲਰਕ , ਪੀ.ਓ., ਐਸ ਐਸ ਸੀ , ਐਲ ਆਈ ਸੀ , ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਂ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਾਸਤੇ ਐਸ . ਸੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਐਸ ਸੀ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਆਈ ਕੇ ਗੁਜਰਾਲ ਪੰਜਾਬ ਟੈਕਨੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ, ਅੰਬੇਦਕਰ ਮਾਰਗ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਤੀਜਾ ਬੈਚ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਫਸਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਬੀਬੀ ਨੀਲਮ ਮਹੇ, ਜੀ. ਸੀ. ਕੌਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ ਜਲੰਧਰ) , ਸ੍ਰੀ ਚੰਨਣ ਰਾਮ, ਸ੍ਰੀ ਐਮ ਆਰ ਸੱਲਣ (ਮੁੱਖੀ ਸੀ ਆਈ ਐੱਚ ਟੀ ਸੈਂਟਰ), ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਮੀ (ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਐਸ ਈ ਸਫ਼ਿਊਲਡ ਜਿਓ ਏ. ਪੀ ਟੀ ਯੂ), ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਖਜ਼ਾਨਚੀ), ਸ੍ਰੀ ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ (ਐਸ ਡੀ ਓ. ਪੀ ਐਸ ਪੀ ਸੀ ਐਲ) , ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਦਰਾ (ਐਮ ਡੀ ਦਾਦਰਾ ਟਰੇਵਲਜ਼), ਡਾਕਟਰ ਸੁਦੇਸ਼ ਦਾਦਰਾ, ਆਰ ਈ ਟੀ ਡੀ. ਐਸ ਐਮ ਓ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ (ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ), ਸ੍ਰੀ ਹਰਲਬਾਸ

ਦੁਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕਸਟਰਮਜ਼ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਸਰਵਿਸ), ਮਿਸ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਸੱਲਣ, ਮਿਸ ਸ਼ਿਖਾ

ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ, ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਗਰੀਬ



ਮਹੇ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਮੀ ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੌਕਰੀ-ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ

ਬੱਚੇ ਸਧਾਰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪੂਰਿਆ ਕਰ ਸਕਣ। ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਮੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਜੀ. ਸੀ.

ਕੌਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਭਵਨ ਟਰੱਸਟ) ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਲ ਹੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਡਾ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੀਲਮ ਮਹੇ ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਮੰਤਰ ਦੱਸੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਜਿਦਗੀ ਦਾ ਹਿਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨੀ। ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਿਨ ਵਿਚ 15 ਘੰਟੇ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹੋ ਤਦੇ ਹੀ ਸਫਲਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਲੇ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾਦਰਾ ਟਰੇਵਲਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਦਰਾ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਤੌਰ ਤੇ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ।



ਗੋਮਤੀ ਨਗਰ ਲਖਨਊ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਰੋਹ ਦਰਮਿਆਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ- ਡਾ. ਸੁਰੇਸ਼ (ਲਖਨਊ)

ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਈਕਲ ਵੁੱਡ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਪਰਮਾਰ ਹਾਰੀ

ਆਕਲੈਂਡ- (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਿਆਲਾ)— ਮਾਊਟ ਰੋਸਕਿਲ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (ਸਾਂਸਦ) ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਈਕਲ ਵੁੱਡ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ 6518 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਹਲਕਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਈਕਲ ਵੁੱਡ ਨੂੰ 11,170 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਜਦ ਕਿ ਡਾ. ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ 4652 ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪਈਆਂ।



ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੈਲਲਿਤਾ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਭਰੀ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਈ

ਚੇਨਈ- ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੇ. ਜੈਲਲਿਤਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲੱਖਾਂ ਵਿਲਕਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਭਰੀ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਗਰੀਬ-ਪੱਖੀ ਅਕਸ ਸਦਕਾ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉੱਤੇ ਛਾਈ ਰਹੀ ਅੰਨਾ ਡੀਐਮਕੇ ਮੁਖੀ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ (68 ਸਾਲ) ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਸਪੁਰਦ-ਏ-ਖਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰੀਬ 75 ਦਿਨ ਮੌਤ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11.30 ਵਜੇ ਇੱਥੇ ਇਕ ਨਿਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ

ਇਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਨੌਹਰੀਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ 'ਦਾ ਪੀਪਲ ਪਾਰਟੀ' ਬਣਾਈ ਸੀ ਸਿਰਫ 709 ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਲੈ ਸਕੇ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਸ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। 2014 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਲਗਪਗ ਕੁੱਲ 33000 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸਿਰਫ 16857 ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪੋਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ, 125, 79, 40 ਤੇ 32 ਹੀ ਪਈਆਂ। ਜਿੱਤੇ ਅਤੇ ਹਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁਖਰਜੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਐਮ. ਵੈਂਕਈਆ ਨਾਇਡੂ, ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਓ. ਪਨੀਰਸੇਲਵਮ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਦਿਆਸਾਗਰ ਰਾਓ, ਡੀਐਮਕੇ ਆਗੂ ਐਮ.ਕੇ. ਸਟਾਲਿਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰਸਟਾਰ ਰਜਨੀਕਾਂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਸਹੇਲੀ ਸ਼ਸ਼ਕਲਾ ਨਟਰਾਜਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਰਹੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ।

'ਆਪ' ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਫਗਵਾੜਾ (ਰੱਤੂ)— ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਬੈਂਸ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਥਾਨਕ ਫ੍ਰੈਂਡਜ਼ ਕਲੋਨੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਲ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਫੰਡ ਰੇਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਿੰ. ਸੀ ਪਲ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁੱਜੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫਗਵਾੜਾ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਿੰ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਕਾਲੇ ਧੰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਰ ਉਪਰਾਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ 24 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਧੌਕੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਹੁਣ ਸੋਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲਿਮਿਟ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ

ਬਿਨਾ ਵਜ੍ਹਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਮੋਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 5 ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਹਰ ਕਦਮ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 4 ਦਸੰਬਰ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਬੈਂਕ ਸਾਇਡ ਮੋਹਨ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਵਿਖੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੰਬਲ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।



ਉਹਨਾਂ ਸਮੂਹ 'ਆਪ' ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪੁਰਜੇਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾ ਕੇ ਸ. ਬੈਂਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੂਥ ਇੰਚਾਰਜ ਕਰਨ ਡੱਬ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਹੋਰੀ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਅੰਕੁਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਢਿੱਲੋਂ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਖਰੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

JOHN SINGH BANGA
Realtor, Lic # 01397975
916-271-5404
banga.realtor@gmail.com

TEAM JD

ELITE REALTY SERVICES

Office: 916-681-5112
7412 Elsie Avenue, Sacramento CA 94828

DALVIR 'DIL' NIJJAR
Realtor, Lic # 01418648
916-628-2210
dil.realtor@gmail.com

‘ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਫਰਜ਼’ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਵੰਡੀ

ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਦਾਖਾ- ਇੱਥੋਂ ਬੋਤੀਦੂਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ‘ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਫਰਜ਼’ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਭਨੋਹੜ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਿਕਾ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਸਫਰੀ, ਬਾਲ ਲੇਖਕਾ ਸਰੋਜ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ‘ਕਹਾਣੀ ਧਾਰਾ’ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ, ਪਰਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ



ਸਿੰਘ, ਨਛੱਛਤਰ ਸਿੰਘ, ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਸਫਰੀ

ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ। ਸਰੋਜ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਬਾਕੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

- ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਸਫਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ

ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ- ਲਵਲੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਪਠਲਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਅਕ ਟੂਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਠ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ 53 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ



ਟੇਕਿਆ। ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਜੀਦਾ, ਮੈਡਮ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੋਨੀਆ, ਪ੍ਰੀਤੀ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਰਮਨਦੀਪ ਆਦਿ ਸਟਾਫ਼ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਦ, ਸੈਕਟਰੀ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ ਸੂਦ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’ ‘ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’

ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ
ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

ਪਾਂਸ਼ਟਾ ਵਿਖੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਚੈਕਅਪ ਅਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ. ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਰਜਿ.) ਇਟਲੀ ਵਲੋਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚੈੱਪਾ ਫਰੀ ਚੈਕਅਪ ਅਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੈਂਪ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 2 ਬਜੇ ਤਕ ਫਗਵਾੜਾ ਰੋਡ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਪਿੰਡ ਪਾਂਸ਼ਟਾ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਫਿਲੌਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕਮਲਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਵਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ



ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਇਨਸਾਨੀਅਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਵੀ ਇਸੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਸ਼ਨ 2017 ਤਹਿਤ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਬਸਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਿਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਢੰਡਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਡਾ. ਰਾਜਨ ਆਈ ਕੇਅਰ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਐਸ. ਰਾਜਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਚੈਕਅਪ ਕਰਕੇ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਡਾ. ਰਾਜਨ ਆਈ ਕੇਅਰ ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਫਿਲੌਰ ਵਿਖੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਮੰਡਲ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਹਰਭਜਨ ਬਲਾਲੋ, ਰਚਨਾ ਦੇਵੀ, ਲੇਖਰਾਜ ਜਮਾਲਪੁਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਖਲਵਾੜਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਲਾਹੀ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਲਾਹੀ, ਪਿੰਦੀ ਮੱਲ, ਦੀਪਕ ਹਰਦਾਸਪੁਰ, ਪ੍ਰਨੀਸ਼ ਬੰਗਾ, ਜਿੰਦਰ ਨਸੀਰਾਬਾਦ, ਮਾਸਟਰ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

‘ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ’ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਲ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸਮਾਗਮ

ਘੱਲ ਕਲਾਂ- ਪਿੰਡ ਘੱਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ‘ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ, ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ’ ਤਹਿਤ ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ. ਮੋਗਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ-ਆਤ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਬਦ ਗਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਡੀ. ਪੀ. ਓ. ਮੋਗਾ-2 ਰਾਣਾ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।



ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਖੇਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਯੋਗ

ਪੜ੍ਹੀ। ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉ ਤੋਹਫੇ ਵੰਡੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੋਕ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਕੌਰ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਂਗਨਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ,

ਨਾਗਰਿਕ, ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ‘ਤੇ ਕਵਿਤਾ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹੋਕੇ, ਸਮੂਹ ਆਂਗਨ-ਵਾੜੀ ਵਰਕਰ, ਹੈਲਪਰ, ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼, ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

-ਡਾ ਬਲਾਰਜ ਜੱਤੂ

ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਠਕ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਡੀ.ਡੀ.ਬੀ.) ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ‘ਚ ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵੱਲੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ, ਸ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਠਕ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 7 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ‘ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲਾ’ ਸਬੰਧਿਤ ਖੂਬ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਦਮਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾਟਕ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ‘ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ’ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ‘ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।



ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਨੇ “ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ” ਨੂੰ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਖ-ਆਰਾਮ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜਾਨਾਂ

ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਜੀਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ, ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਹਿੱਤ ਲਾਸਾਨੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਸੋ ਦਵਿੰਦਰ ਦਮਨ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਾਟਕ “ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਜੀ” ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਲੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪਰਫਾਰਮਿੰਗ ਆਰਟ ਸੈਂਟਰ, ਸੈਲਡਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ‘ਚ ਜਿਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਹਰਪਾਲ

ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਰਹੱਦੀ, ਗੁਰਸੰਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੋਲੀਨਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ ਆਦਿ ਨਾਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ।

ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (209) 769-4784 ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ ਨਾਲ (916) 968-0901 ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਈ ਅਚਾਨਕ ਗਰਮੀ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਐਸਐਸਪੀ (ਵਿਜੀਲੈਂਸ) ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਕਾਲੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ, ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਹਿਲਜੁਲ ਨਾਲ ਗੁਬਾਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਟਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਵੱਲੋਂ ਬਾਗ਼ੀ ਸੂਰਾਂ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਵੀ ਹਲਚਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਾਗ਼ੀ’ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ 2.5 ਲੱਖ ਵੋਟ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਏ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਹੋਣ। ਅਕਾਲੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਘੁਬਾਇਆ ਦੇ ਗਿਲੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਨੇਤਾ

ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਸੰਮਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਾਧਾਨ ਹੈ।



ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਰੀ
91-98158-02070

ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਬੇਹਤਰ, ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਸੰਬਰ 2013 ਵਿਚ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲ ਗਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ 'ਚ ਫ਼ਖ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੈਰ, ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤਹਿਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਚੋਣ ਸੰਮਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਾਧਾਨ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਸੰਸਦ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦਾ ਕੋਈ ਨੇਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਬਣਨ ਜੋਗੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮੱਦ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਹ ਲੋਕਪਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘਮਸਾਨ ਛਿੱਤਿਆ, ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲਿਆ, ਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਠੇਡੇ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਠ ਰਹੀ। ਕੀ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ? ਕੌਣ ਲੋਕ ਹਨ ਇਸ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਪਾਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ?

ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨੀ ਕੁ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਿੱਲ ਸੰਸਦ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੰਸਦ 'ਚ ਲੰਬਿਤ ਪਿਆ

ਹੈ। ਆਖਰ ਐਡੋ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ, ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਟਾਲਾ ਵੱਲ ਰਹੀ ਹੈ? ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਦਬਾਅ 'ਚ ਆ ਕੇ ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਵੀ ਲੋਕਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇਛੁਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ? ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਆਪਸੀ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ, ਕਾਲਾ ਪੰਨਾ, ਨੋਟਬੰਦੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋ-ਹੱਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਟਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਟਕੀ ਰਹੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਚ ਏਕਤਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ, ਜੋ ਲੋਕਪਾਲ ਬਿੱਲ ਬਨਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਸੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਹਦੀ ਚੁੱਪੀ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ?



ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ

ਲੋਕਪਾਲ ਬਿੱਲ 1968 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੱਕ ਗਿਆਰਾਂ ਵੇਰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਲੋਕਪਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੂਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ 1968 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੇ 1969 ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 1971, 1977, 1985, 1969, 1996, 1998, 2001, 2005 ਅਤੇ 2008 ਵਿਚ ਲੋਕਪਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾ ਬਣ ਸਕਿਆ ਅੰਤ 2012 ਦੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਇਹ ਬਿੱਲ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਤਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਰਾਜ ਸਭਾ 'ਚ 17 ਦਸੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਅਤੇ ਅੰਤ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ 18 ਦਸੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ। ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਨਾਉਣ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਆਯੁਕਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੋਕਪਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਅੱਠ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਜੁਡੀਸ਼ਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣਗੇ। ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ., ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ 50% ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਇਕ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦਾ ਨੇਤਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨੋਮੀਨੇਟ ਕੀਤਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿਟਿੰਗ ਜੱਜ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਨੋਮੀਨੇਟ ਕੀਤਾ ਮੰਨਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਕੰਮਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਪਾਖਣ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਾਮ 'ਦੀ ਲੋਕਪਾਲ ਐਂਡ ਲੋਕਆਯੁਕਤ ਐਕਟ 2013' ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਪਬਲਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਉਤੇ

ਲਗਾਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਕਿ 365 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਔਰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਕੀਤੇ ਇਕ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ 95ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਇਆ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਸਿੰਗਟਨ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਗਲੋਬਲ ਟ੍ਰਾਂਸਪੈਰੈਂਸੀ ਇੰਟੈਗਰਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ ਕਾਲਾ ਪੰਨਾ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕਿਆ ਹੋ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੇ 462 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਅਜ਼ਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਗੁਆਏ ਹਨ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਪੰਨੇ ਨਾਲ ਉਤਪੱਤ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਕਾਲਾ ਪੰਨਾ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ 'ਚ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼

ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਬਹਿਸ ਵੀ ਹੋਈ। 45 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਬਣਿਆ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 18 ਦਸੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਖੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜ਼ਾਦਾਨਾ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਸੈਂਟਰਲ ਵਿਜ਼ਿਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਦੇ ਢਾਈ ਸੌ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਔਰਤ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ 5.7 ਮਿਲੀਅਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੂੰ 28500 ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਾਧਾਨ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪਤਤਾਲ ਵਿੱਗ ਕੋਲ ਆਏਗੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ ਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿੱਗ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ), ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਜਾਂ ਗਰੁੱਪ ਬੀ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ, ਗਰੁੱਪ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰੁੱਪ ਡੀ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ/ਕਰਮਚਾਰੀ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਆਦਿ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਅਵੇਸਲੇਪਨ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਫੈਲੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਅਵਸਥਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਦਾਜ ਦਹੇਜ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਛੁਆ-ਛਾਤ, ਜਾਤਪਾਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ। ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੇ ਦਹੇਜ ਦੀ ਲਾਹਨਤ, ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਛੁਆ-ਛਾਤ ਅਤੇ ਗਰੀਬ-ਅਮੀਰ ਜਾਂ ਮਰਦ-ਔਰਤ ਦੀ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕਪਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ 'ਚੋਂ ਵੱਢ ਸਕੇਗਾ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਨੇ ਕੁ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਐਕਟ ਵੀ ਬਾਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗਰ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨੋਟਬੰਦੀ ਨਾਲ ਘਟ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ

8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 500 ਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਨੋਟ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫੀ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰਨ ਲਈ 50 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਹਾਲਾਤ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸੁਰੂਆਤ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

1978 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੁਰਾਰਜੀ ਦੇਸਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਹੀ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ 1000 ਰੁਪਏ ਵਾਲਾ ਨੋਟ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਉਦੋਂ ਦੇ ਇਸ ਨੋਟ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅੱਜ ਦੇ 1000 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਨੋਟ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 12000 ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ

ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਦੋਂ ਇਹ ਨੋਟ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਉਦੋਂ ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਇਆ? ਅਸਲੀਅਤ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ 500 ਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਕੁੱਲ ਚਾਲੂ ਕਰੰਸੀ ਦਾ 86 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਦਿਹਾਤੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਨੌਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪਕ ਉਬਲ ਪੁਬਲ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਿਖਾਈਲ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 1991 ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਰੋਕ

ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਚੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਰੂਬਲ ਕਰੰਸੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ 100 ਤੇ 50 ਰੂਬਲ ਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਚਾਲੂ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਪਸਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ

ਸੀ ਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਠੱਪ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਵਰ੍ਹੇ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੂੰ ਇਸ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਰਾਜਪਲਟੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਇਲ ਨੇ 2010 ਵਿੱਚ 'ਸੁਧਾਰ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਦੋ ਜ਼ੀਰੇ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਕਿਮ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ।

1993 ਵਿੱਚ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਜ਼ਾਇਰੇ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਮਾਬੂਤੁ ਸੇਸੇ ਸੀਕੋ ਨੇ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰੰਸੀ ਪਾਸਾਰੇ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਾਇਰੇ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਥੇ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਛਿੱਤ ਗਈ ਤੇ 1997 ਵਿੱਚ ਮਾਬੂਤੁ ਨੂੰ ਖਦੇੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

1987 ਵਿੱਚ ਮੀਅਮਾਰ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਪੰਗਾ

ਵਿਖਿਨ ਖੱਬੀ



We pay
our glowing tribute
to Bharat Rattan
Baba Saheb
Dr. Bhimrao
Ramji Ambedkar
on his
60th
Prinirvan Divas

ਵੱਲੋਂ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਵਿਰਦੀ

ਸੁਖਤਨੀ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਜਰਨੈਲ ਵਿਰਦੀ
ਸਮੂਹ ਵਿਰਦੀ ਪਰਿਵਾਰ



Mrs. Swaran Kaur Viridi W/O Late Sh. Jarnail Viridi
With her son Mr. Pawan Viridi & daughter-in-law
Mrs. Sunita Viridi and grandson & grand daughters



"I feel that the constitution is workable, it is flexible and it is strong enough to hold the country together both in peacetime and in wartime. Indeed, if I may say so, if things go wrong under the new Constitution, the reason will not be that we had a bad Constitution. What we will have to say is that Man was vile." - Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar

We pay our glowing tribute to Bharat Rattan Baba Saheb
Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar on his 60th Prinirvan Divas



ਅਵਤਾਰ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਖਤਨੀ ਦੇਬੋ ਬੈਂਸ

Avtar Bains
(Ex Treasurer)
Mrs. Debo Bains
(Ex Chairperson)
Sri Guru Ravidass Sabha
Pittsburg (California)



"You must abolish your slavery yourselves. Do not depend for its abolition upon god or a superman. Remember that it is not enough that a people are numerically in the majority. They must be always watchful, strong and self- respecting to attain and maintain success. We must shape our course ourselves and by ourselves." - Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar

We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas

**RAM MURTI
SAROAY**

ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ

**SAROAY
INVESTMENT REALTY**

39039 Paseo Padre Parkway Suite

205 Fremont, CA 94538

Office: (510) 742-8120, Fax: (510) 742-8121

ramsaroay@hotmail.com



Amrik Chand
(CPA)

We are in this business since 1989.
Your satisfaction is our goal.

959 Corporate Way,
Fremont, CA. 94539

Phone : 510-490-8200

Fax : 510-490-8202

Email : achand@pacbell.net



"I feel that the constitution is workable, it is flexible and it is strong enough to hold the country together both in peacetime and in wartime. Indeed, if I may say so, if things go wrong under the new Constitution, the reason will not be that we had a bad Constitution. What we will have to say is that Man was vile." - Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar

We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb
Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas

Shingara Singh Ralh
President

Shri Guru Ravidass Temple Yuba City, California

(530) 713-1823

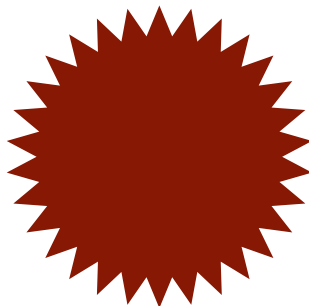


Shingara Singh Ralh



"I feel that the constitution is workable, it is flexible and it is strong enough to hold the country together both in peacetime and in wartime. Indeed, if I may say so, if things go wrong under the new Constitution, the reason will not be that we had a bad Constitution. What we will have to say is that Man was vile."

-Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar



We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb
Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas

Dr Harmesh Kumar



"Man is mortal. Everyone has to die some day or the other. But one must resolve to lay down one's life in enriching the noble ideals of self-respect and in bettering one's human life. We are not slaves. Nothing is more disgraceful for a brave man than to live life devoid of self-respect."

- Dr. B.R. Ambedkar

**Vinod
Kumar
Chumber**

Vice Chairman

**Shri Guru Ravidas Sabha
Bay Area (CA)**

We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb
Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas





"On 26th January 1950, we are going to enter into a life of contradictions. In politics, we will have equality and in social and economic structure, continue to deny the principle of one man one value. How long shall we continue to live this life of contradictions? How long shall we continue to deny equality in our social and economic life? If we continue to deny it for long, we will do so only by putting our political democracy in peril. We must remove this contradiction at the earliest possible moment else those who suffer from inequality will blow up the structure of democracy which this Constituent Assembly has so laboriously built up."

-Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar



Bihari Lal Chahal, Amardeep Chahal
Sh. Bihari Lal Chahal & Family Chahal Corporation King City (California)

We pay our glowing tribute to

Bharat Rattan Baba Saheb

Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar on his

60th Prinirvan Divas



"I feel that the constitution is workable, it is flexible and it is strong enough to hold the country together both in peacetime and in wartime. Indeed, if I may say so, if things go wrong under the new Constitution, the reason will not be that we had a bad Constitution. What we will have to say is that Man was vile."

-Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar

Jai
Bhim

We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb
Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas

Hans Raj Kajla



ਅਚਾਰੀਆ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ (10 ਦਸੰਬਰ)

ਮਹਾਨ ਗੁਰੂ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਨਾਰਸ ਤੋਂ ਸਭ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਰਜੀਵਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਇਥੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ (ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ) ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿੱਚ ਲੜੇ ਗਏ ਧਰਮ-ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਜਦ ਆਨੰਦਪੁਰ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਚਾਰੀਆ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਸ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਸ. ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਸਨ।

ਅਚਾਰੀਆ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 9 ਅਗਸਤ, 1905 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੀ ਖਰੜ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਡਾਲਾ ਨਯਾਸਹਿਰ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ ਉੱਤਮੀ ਜੀ ਦੀ ਸੁਭਾਗੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਖਰੜ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰੁਚੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਖਰੜ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਸੰਨ 1928 ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ। ਆਪ ਦਲਿਤਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ। ਆਪ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਆਪ ਜੰਗੋ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਗਏ। ਆਪ 1932 ਤੋਂ 1945 ਅਤੇ 1952 ਤੋਂ 1965 ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਲੀਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਆਪ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਉੱਪਰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਆਪ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਅਚਾਰੀਆ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਜਦ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਜੀ ਨਾਲ ਬੜੀ ਨੇੜਤਾ ਸੀ। ਆਪ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਜਿੱਥੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਲ ਨਿਕਾਸ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪ ਨੇ ਚੰਡੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ। ਤਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਵਾਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਕੇਵਲ ਵਿਰੋਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰਾਦਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ-ਮੰਤਰੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਭਾਰਗਵ ਆਪਣਾ (ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ) ਚਾਰਜ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ

ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਬਾਲੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਉਸਰਿਆ। ਅੱਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਇਸ ਅਤਿ-ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਦੇ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਹੋਰ-ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਢੰਡਾ ਆਏ ਦਿਨ ਪਿਟਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਕਸ਼ਾ ਨਵੀਸ ਲੀ ਕਾਰਬੁਜੀਅਰ ਬਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਨਿਤ ਆਏ ਲੇਖ ਛਪਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਦਲਿਤ ਯੋਧੇ ਦਾ ਕਿਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਆਖ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੂਰਜ ਵਰਗੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਆਪ ਸੰਨ 1946 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਆਪ ਸੰਨ 1949 ਤੋਂ 1951 ਤੱਕ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ।

ਪ ਰਿ ਲ ਾ

ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਸਨ। ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤ-ਜੁਆਈ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਂਦਪੁਰ ਜੀ (ਜੋ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ। ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਆਪ ਲੰਗਰ ਛੁਕਣ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਪੌਡੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਆਪ ਓਥੋਂ ਆ ਗਏ ਤੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾ ਲਏ। ਤਦ ਆਪ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਓਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ, ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ, ਆਪ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਸਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1974 ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਆਰੀਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਭਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਸੰਨ 1976 ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਵੀ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਆਪ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਣੀ 'ਤੇ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਏ। ਤਦ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾ. ਬੇਣੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਹਿਤ ਲਗਾਇਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਾਈ। ਡਾ. ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ ਨੂੰ ਇਸ ਚੇਅਰ (ਵਿਭਾਗ) ਵਿੱਚ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਿਹੜੇ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਚੇਅਰ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਬਣੇ। ਡਾ. ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਗਲ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੋਈ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਬੀ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਜੇ ਅਣਛਪੀਆਂ ਵੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਡਾਇਰੀ ਵੀ ਅਣਛਪੀ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। (ਮੇਰੇ (ਲੇਖਕ ਦੇ) ਮਿੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਸਵਰਨ ਦਾਸ ਵਿਰਦੀ

ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ) "ਜਦ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਨੇ 'ਰਵਿਦਾਸ ਦਰਸ਼ਨ' ਪੁਸਤਕ ਰੀਲੀਜ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਜੀ ਵੀ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਪੁੱਜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਆਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ (ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਆਏ ਹੋਏ

ਸਨ। ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਵਾਏ ਸਨ।" ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਯਾਤਰਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵੀ ਤੋਰੀ। ਆਪ ਕਈ ਵਾਰ ਡੇਰਾ ਸੱਚ ਖੰਡ ਬੋਲਾਂ ਵੀ ਆਏ ਸਨ। ਆਪ ਪਰਮ ਸੰਤ ਸਰਵਨ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਉੱਚਤਾ ਤੋਂ ਬੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ।

ਆਪ ਦਲਿਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁਣ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਠੀ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਵੱਧ ਤੋੜ ਵੱਧ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜੁਟਾਈ। ਤਹਿਸੀਲ ਖਰੜ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪ ਨੇ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਤਹਿਸੀਲ ਖਰੜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ



**ਮਾਸਟਰ
ਲਹਿੰਬਰ ਰਾਮ ਵਿਰਦੀ**
91-94646-36384

ਦੁਆਈ। ਜਦ ਸੰਤ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਾਰੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਵੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਆਪ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ (ਹੁਣ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਾਲਾਗੜ੍ਹ, ਸ਼ਾਹਬਾਦ, ਹਿਸਾਰ ਅਤੇ ਗੁਹਲੇ ਦੀਆਂ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਆਪ ਸੰਨ 1962 ਤੋਂ 1968 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। ਆਪ ਸੂਬੇ ਦੇ 'ਦੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕੌਂਸਲ', 'ਦਲਿਤ ਕਲਿਆਣ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ' ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਆਪ 'ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਫ਼ਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਅਤੇ 'ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ' ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ।

ਆਪ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਪਦ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. (ਹਸਪਤਾਲ) ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੁਆਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਸੀ। ਆਪ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹ ਤੱਕ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਅ ਕਦੇ ਮੱਠਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਹ ਅਣਖੋਂ ਸੇਵਕ 10 ਦਸੰਬਰ ਸੰਨ 1985 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਆਯੂ ਭੋਗ ਕੇ ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਏ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸਾ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਡਾਹੜੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਗੋਰਾ, ਕੱਦ ਦਰਮਿਆਨਾ, ਚਿਹਰਾ ਜਲਾਲ ਭਰਪੂਰ, ਮੱਥਾ ਚੌੜਾ, ਅੱਖਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਨ। ਖਾਦੀ ਕੁੜਤਾ ਪਜਾਮਾ ਅਤੇ ਜੈਕਟ ਪਹਿਨਦੇ ਸਨ। ਸਵੈਦ ਟੋਪੀ ਆਪ ਦੇ ਦਗ਼-ਦਗ਼ ਕਰਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਆਪ ਤੁਰਦੇ ਵੀ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਸਨ। ਆਪ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਪ ਜਮਾਂਦਰੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਸਾਧੂ-ਨੇਤਾ ਸਨ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰੂਪਨਗਰ ਵਿਖੇ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੀ ਬੀਬੀ ਮਨਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਬੜੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਚਾਰੀਆ ਜੀ ਦੀ ਬਰਸੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਪੂਤ ਦੇ ਪਾਵਨ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਮਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕੀਦਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

“ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ”

ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਅਤੇ ਸਮਝੀਏ, ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਟਪਟਾ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਗਲ ਉੱਤੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਘਰ ਇੱਕ ਦੋ ਦਿਨ ਲਈ ਰੁੱਕ ਜਾਵੋ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੈਮਰਾ ਫਿਟ ਕਰਵਾ ਲਵੋ, ਜੋ 24 ਘੰਟੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਰਿਕੋਰਡ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕੋਰਡਰ ਵੀ ਲਗਾ ਲਵੋ, ਜੋ ਹਰ ਪਲ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਰਿਕੋਰਡ ਕਰੇ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਦਿਨ ਉੱਥੇ ਮਜ਼ੇ ਨਾਲ ਰਹੋ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਵਾਜ਼ ਰਿਕੋਰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ। ਬਸ ਇਹੋ ਹੀ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁੱਝ ਆਮ ਗਲਾਂ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। "ਲੈ ਦੇਖ ਖਾਂ, ਉਹ ਵੇਖ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਇੰਨੇ ਫੈਸਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿੰਨੀ ਗਲਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।" "ਆ ਬੰਦਾ ਦੇਖ, ਇਸ ਕੋਲ ਅੱਸੀ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਖ ਟੁੱਟਾ ਜਿਹਾ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵੱਡਾ ਮੂਰਖ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਕਦੇ

ਦੇਖਿਆ। ਇਸਨੂੰ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵੀਹ ਲੱਖ ਦੀ ਗੱਡੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।" "ਆਹ ਦੇਖ ਖਾਂ, ਇੰਨੀ ਪੱਤ੍ਰਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੋ ਕੇ ਕਬਾੜੀਆ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਕਿੰਨਾ



ਬੇਵਕੂਫ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸ਼ੋਭਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ"। ਇੰਨੀ ਤਿਨਾ ਹੀ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਜਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਲੜਕੀ ਫੈਸ਼ਨ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰੇ ਜਾ ਮੰਦਰ ਆ ਵੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਕਤ

ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਕਮੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੇ ਬੋੜਾ ਬਹੁਤ ਫੈਸ਼ਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਸੀ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਪੱਤ੍ਰਿਆ ਲਿਖਿਆ ਕਬਾੜੀਆ ਬਣਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਵੈਸੇ ਵੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਨੀਵੇਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਾਈ ਹੈ, ਪੱਤ੍ਰੇ ਲਿਖੇ ਤਾਂ ਵਿਹਲੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਕਰਮ ਜਾਇਜ਼ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹੀ ਯਾ ਗਲਤ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਖਰਾ ਹੈ, ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਹੀ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨਿਆ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾ ਹੈ। ਵੱਖੇ ਵੱਖ ਰੰਗ ਹੀ ਤਾਂ ਸੱਤਰੰਗੀ ਪੀਘ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਜਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਬਣਾਏ, ਉਸ ਦੇ ਵਖਰੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਖਰੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲੱਭੇ, ਜੋ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ, ਬਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਜਹ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਖੋਜੋ।

ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
(ਵਟਸ ਅਪ 09465554088)

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਤੀਜੀ ਤੇ 'ਆਪ' ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੂਚੀ ਐਲਾਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਊਰੋ)- ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ-2017 ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵੱਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਤੀਜੀ ਅਤੇ 'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੂਚੀ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਆਪ' ਨੇ ਦੋ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਖਣ ਬਰਾੜ, ਸ੍ਰੀਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦੇਸਰਾਜ ਧੌਗਾ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਾ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਤੋਂ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਏਆਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਏਆਰ ਨੇ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਕੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵੇਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਦਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਦਿਨੇਸ਼ ਬਾਂਸਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਤੋਂ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਤੋਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਕੈਂਟ ਤੋਂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਦਲੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਲਕਾ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਅਤੇ ਬੋਲੂਆਣਾ ਤੋਂ ਗਿਰੀ ਰਾਜ ਰਾਜੌਰਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੁੱਲ 98 ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ 19 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ

ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵੀ ਅੱਖ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ— ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਨੇ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੇਕ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਛੇ ਦਲਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ, ਦਾ ਨਾਮ ਐਲਾਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਜਨਰਲ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ, ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ, ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਘੁਤਿਆਣਾ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਂਬਲਾ ਅਤੇ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਕੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫਿਲੌਰ, ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ, ਘੁਤਿਆਣਾ ਅਤੇ ਭਾਗੀਕੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਇਕ ਵੀ ਹਨ। ਫਿਲੌਰ ਤੇ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟਿਕਟ ਕੱਟੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੈਤੋ ਤੋਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਬੁਢਲਾਡਾ ਤੋਂ ਚਤਿਨ ਸਿੰਘ ਸਮਾਉ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ (ਦਿਹਾਤੀ) ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਛੱਡਾ ਦੇ ਹਲਕੇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਟਿਸ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ) ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੱਨਸ ਨੂੰ ਭਦੌੜ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿਤੂਬਾ ਅਤੇ ਬਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਰਹੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਿਕਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਪੱਤਾ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹਰਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤ 'ਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਪਰਲਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਦੇ ਚਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਹੀ ਥਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਇੰਦਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਟਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ।

ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ

ਸਾਲ 2012 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 21 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 34 ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 10 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਤੇ 3 ਹਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 34 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਟਾਂ ਹਥਿਆਈਆਂ ਜਾਣ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ

ਵੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੈਸਾ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ

ਲਿਆਂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਭੂਚਾਲ

ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ 3 ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਹਿੱਲ ਗਈ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਐਲਾਨਣ ਉਪਰੰਤ ਅਜਿਹਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਹ ਕਦਮ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫੇ ਟਿਕਟਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਇਸ ਕਦਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੰਘੀਆਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ 6 ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਅੱਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਬਾਕੀਆਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਗੀ ਸੂਰਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐਲਾਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਲਈ ਇਕ 9-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦਮਪੁਰ ਤੇ ਨਕੋਦਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਅੱਗ ਦਾ ਸੇਕ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦਮਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਧਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਉਠੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਗਵਾਤੀ ਸੂਰਾਂ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਡੰਗ ਟਪਾਉ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡੰਗ ਟਪਾਉ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਬਾਹਰੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ

ਆਗੂਆਂ 'ਚ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸੋਠ ਸਤਪਾਲ ਮੱਲ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਫਿਲੌਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਹਲਕਾ ਬਣੇਗਾ

ਬਾਦਲਾਂ ਲਈ ਵੰਗਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 2017 ਦਾ ਚੋਣ ਅਖਾੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਖਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 69 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਛੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਲੰਬੀ ਤੇ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੋੜ-ਤੋੜ ਨੇ ਉਲਝਾਈ ਸਿਆਸੀ ਤਾਣੀ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਢਾਈ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਥੇ ਛੋਟੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਮਰਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬਗਵਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਗਵਾਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਕ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਦਿੱਤਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਵਾਰ ਜਿੱਤੇ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ ਟਿਕਟ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬਸਪਾ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਗੀਬੰਦਰ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਾਘਪੁਰਾਣਾ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੱਗਾਹ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਸੁਆਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਦੀ ਬੇਟੀ

ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਟੌਹੜਾ ਸਮਰਬਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ, ਪਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪਾਲੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੇ ਫਰਜ਼ਦ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੋਨੌਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਨੇੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਐਨਕੇ ਸਰਮਾ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾਬਸੀ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀ ਪੰਜਾਬ ਡੇਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਬੈਂਸ ਭਰਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ 'ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਰਟੀ' ਦੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ 'ਆਵਾਜ਼-ਏ-ਪੰਜਾਬ' ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਪੁੰਦਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵਿਚ ਸਭ ਅੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਬਗਵਾਤ ਦੇ ਅਸਾਰ ਹਨ। ਕਈ ਆਸਵੰਦ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਬਗਵਾਤੀ ਸੂਰਾਂ ਉਠੀਆਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਮੱਧਮ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਧੜੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਦੀ 'ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਪਾਰਟੀ' ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਡਫਲੀ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਹਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਵਾਲਾ ਪੱਤਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।

'ਆਪ' ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੇ

ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਫਿਕਰ ਵਧਾਇਆ

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਆਪ' ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਘੇਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਟੱਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨਾਲ ਆਪ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਕਨਵੀਨਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਡੇਚ ਭਿੜਨਗੇ। ਆਪ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਘੇਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਚੋਣ ਮਾਰਚਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਰੌਚਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਲਹਿਰਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੀਪੀਪੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੋਣ ਲੜੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰੇਗੀ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ, ਜਿਸ ਨੇ 50 ਸਾਲ ਤੱਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਕੂਲਰ ਪਾਰਟੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਫ਼ਿਸਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਕਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰ ਵਿਜੇਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁਝ 'ਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਾਇਕ ਨੂੰ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏਗੀ ਤੇ

ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਐਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਮੁਫਤ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਲੈਣ ਦੇ

ਚਾਹਵਾਨਾਂ 'ਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਗੇ

ਪੰਜਾਬ

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ 50 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਮੁਫਤ ਨੈੱਟ ਡਾਟਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮੁਫਤ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ 18 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 35 ਸਾਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ 20 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 30 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ 16.98 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮੁਫਤ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ



'ਚ 8.79 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ, ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ 8.13, ਜਲੰਧਰ 'ਚ 6.49 ਫੀਸਦੀ, ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ 6.31, ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ 5.16 ਫੀਸਦੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ 4.52 ਫੀਸਦੀ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ 'ਚ 4.02 ਫੀਸਦੀ, ਮੋਗਾ 'ਚ 3.85 ਫੀਸਦੀ, ਮੋਹਾਲੀ 'ਚ 3.55, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 'ਚ 3.41, ਤਰਨ ਤਾਰਨ 'ਚ 3.37 ਫੀਸਦੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 'ਚ 3.31 ਫੀਸਦੀ, ਮੁਕਤਸਰ 'ਚ 3.14 ਫੀਸਦੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ 'ਚ 2.6 ਫੀਸਦੀ, ਮਾਨਸਾ 'ਚ 2.52 ਫੀਸਦੀ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ 'ਚ 2.45 ਫੀਸਦੀ, ਬਰਨਾਲਾ 'ਚ 2.36 ਫੀਸਦੀ, ਪਠਾਨਕੋਟ 'ਚ 2.26 ਫੀਸਦੀ ਰੋਪੜ 'ਚ 2.09 ਫੀਸਦੀ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ 'ਚ 1.60 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ 0.82 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੁਫਤ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰ ਕਾਫੀ ਅਹਿਮ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਮੋਬਾਈਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਬੇ ਦੇ 50 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਟਾ-ਦਾਲ ਸਕੀਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕੁਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇੱਥੇ 'ਹਰ ਘਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕੈਪਟਨ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਫਾਈਨਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਉਪਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਡਾ) ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ “ਵਹੀ-ਖਾਤਾ” ਦਾ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ

“ਵਹੀ-ਖਾਤਾ” ਇਕ ਐਸੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਮੁੱਦਤ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਸੀ।



ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ਜਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ਤੋਂ ਇਕ ਉਮੀਦ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤਿਆਤੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਈਏ ਤੇ ਸਿਰਜੀ ਕ੍ਰਿਤ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਸਵੈ-ਜੀਵਨ-ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੋਵੇ।

ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਈਏ ਪਰ ਸਾਡੇਮੰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਪਹਿਚਾਣ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜਿਹਨਾਂ ‘ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਜਿਸ ਵੀ ਵਿਧਾ ‘ਚ ਉਹ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦਾਜਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸੇ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਕਦੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਲਿਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਇਤਿਹਾਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ “ਕਿਤੂ-ਪ੍ਰਤੂ” ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਵੇਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਜੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਦੇ ਯੁੱਧ ‘ਚ ਪਾਂਡਵ ਨਾ ਜਿੱਤਦੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੱਬ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਖਲਨਾਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਵਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਉਡਾਰੀ ‘ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਤੀ ਅਭਿਆਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਖੋ-ਅਣਦੇਖੇ ਸੁਪਨੇ ਬੀਜਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਲੈਅ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ‘ਚ ਉਕਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇਮੁਹਰੇ ਰੱਖਦਾ ਜਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਜੀਵਨੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਲਿਖਣਾ ਦਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਅਭਿਆਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣਾ ਪਹਾੜ ਜਿੰਡੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਪਾਠਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੱਚ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸੱਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਪਰਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸੋਫੀ ਸਦੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਹੁੰਦਾ। ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਅਣ-ਲਿਖਿਆ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਛੁੱਟ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਇੰਨੀਆਂ ਜਾਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੂ ਪਰੰਤੂ ਹੋਣ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਇਕ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ਆਪਣੀ ਸਾਈਡ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਪਾਠਕ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਪਾਠਕ-ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਜਾਤੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਾਕਫ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਵੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸਤ-ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਤਰੀਆਂ। ਅਜੀਤ ਕੌਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਬਣੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਵੀ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ‘ਮੈਂ’ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਤੁਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਖ ਪਾਤਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਣ ਪਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ‘ਮੈਂ’ ਇਹੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਕਾਫੀ ਤੋਂ ਵਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ‘ਮੈਂ’ ਡਾਕਟਰ ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ “ਵਹੀ-ਖਾਤਾ” ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਹੱਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਠਕ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤਾ ਸੱਚ ਹੈ। ਜੋ ਭਾਗ ‘ਮੈਂ’ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਵਿੰਦਰ ਨੇ “ਮਿਰਾਜ” ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ‘ਚੋਂ ਮੁਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ‘ਮੈਂ’ ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਗਵਾਹ ਵੀ ਹਾਂ। ਦੇਵਿੰਦਰ ਨੇ

ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਮਾਰਮਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਾਵਸਤਾਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇਖ ਇਕ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਤਰਸ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਔਰਤ ਹੈ, ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ। ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੀ ਵੀ ਹੈ। ਦੇਵਿੰਦਰਕਾਫੀ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੈਤਰੇਈ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ।

ਜਦ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਤੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਨੇ ਬੀਜਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਔਰਤ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਆਹਿਸ਼ਾਂ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਣੇ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਲਾਇਤ ਪਹੁੰਚਣ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਦੀ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾ-ਪ੍ਰਵਾਹੀ, ਤੇ ਵਿਆਹ ਵਰਗੇ ਪਵਿਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਇਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੁਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇਕ ਸਥਾਨ ਰਿਹਾ। ਆਪਣਾ ਇਕ ਦਾਇਰਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਸ ਨੂੰ



ਵਿਲਾਇਤ ਡਾਇਰੀ

ਐੱਸ ਬਲਵੰਤ

s.balwantuk@yahoo.co.uk

ਅੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਵੇਲੇ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦੇਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਲੈ ਇੰਡੀਆ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਣਾ, ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਾਰੇ ਸੰਦਰਭ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਸੋਚ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹੀ ਭਾਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨ ਦੇਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਾਲੀ ਪੌੜੀ ਬਣਾ ਇਕ ਹੋਰ ਡੰਡਾ ਉਪਰ ਟੱਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਆਦਤਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਟੱਪ ਨਾ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਂ ਦੇਵਿੰਦਰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਦੇ ਦੇ ਤਾਅਨਿਆਂ ਤੇ ਗੈਰ-ਸਤਿਕਾਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਦਿੱਲ ਹੀ ਤੋੜੀ ਰਖਿਆ। ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਹ ਸਵਰਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਅਨੇ ਭਰੇ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਲਿਖਦੀ ਹੈ “ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਚੰਦਨ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੱਖੀਂ ਬੋਲ ਉਥੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਸੀ।...ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ...‘ਤੇਨੂੰ ਕੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡ ਰਿਹਾ।’...ਸੱਚੀ ! ਅਖੀਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡ ਗਏ।” ਇਥੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਹੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਉਸ ਔਰਤ ਦਾ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਮਰਦ ਨੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਜੀਵਨ-ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਕਸਮਾਂ ਖਾਧੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਜਦ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸੇ ਮਰਦ ਵਲੋਂ ਕਹੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਪਏ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਮਨ ‘ਤੇ ਕੀ ਬੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਮਰਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਦੇਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਜਾਣਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਜੁਡਲੀ ਦੀ ਆਪਸੀ ਨੇਤਤਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਜ਼ਿਟ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਿਨ-ਪਲ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ‘ਚ ਦਰਜ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ, ਸੋਚ ਤੇ ਜੀਵਨ ‘ਚ ਪੁੱਟੀਆਂ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਏਨਾ ਨੇਤਿਉਂ ਭਾਂਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਗੱਲਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਚੀਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ “ਵਹੀ-ਖਾਤਾ” ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।

ਉਂਜ ਜੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਇਕ ਚੰਗੇ ਨਾਵਲ ਵਾਂਗ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲੰਡਨ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਹਰਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ “ਹਵਨ” ‘ਚੋਂ ਲਏ ਕੁਝ ਅਹਿਸਾਸ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਹਰਾ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਇਕ “ਹਵਨ” ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਹਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲੰਡਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੈ, ਤੇ ਇਕ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤਾ ਗਜ਼ਲ-ਕਰਤਾਵੀ ਹੈ। ਸੀਹਰਾ ਦੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰ ਛੁਪੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਚੀਰਵੀਂ ਅੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰੋ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਜਾਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਧੁਹ ਪਾ ਦੇਵੇ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੀ ਗਜ਼ਲ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਰਤਾਰੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ‘ਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਵਾਂਗ ਨਾਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਭਿਅਕ ਵਤੀਰਾ ਅਪਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਾਇਰਿਆਂ ਤੀਕ ਹੀ ਮਹਿਫੂਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਕਰਮ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਮਿੱਥ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੀਕਾਂ ਵਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਵਕਫਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਹਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਭਾਵ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨਸਾਨੀ ਚਾਹਤ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਉਡਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪ ਦੰਡ ਹੀ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੁਣ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ‘ਚ ਜਕੜਿਆ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਚਾਹਤ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਾਲ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਲ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਖੰਭਾਂ ਵਿਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉੱਡ ਕੇ ਪਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ

ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜੀ ਦਾਇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਆਪਣੀ ਚਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕ ਬਾਗੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਇਰ ਅਮਿਤੋਜ ਨੇ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ‘ਚ ਲਗਪਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਮੈਂ-- ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬੀਜੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੁਸੀਨ ਕੈਦ ‘ਚੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ! ਇਥੇ ਭੁੱਖ ਲਗਣ ‘ਤੇ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਰੋਟੀ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਭੁੱਖ ਲਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ !



ਨੀਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਹਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ “ਮਹਾਨਗਰੀ” ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨਗਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰਜੋ ਕੁਝ ਚਾਹੀਦਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜੋ ਮਿ-ਲਿਆ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਉਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਇਉਂ ਉਸਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਹੀਰੋ ਦੀ ਤਤਪ ਵਧਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਘੁਟਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਥੋਟਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਵਜੋਂ ਖੁਦ ਹੀ ਬਾਧੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਉਪਰ ਵੀ ਤਨਜ਼ ਕਰਦਾ। ਸੀਹਰਾ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਖਿਆਲ ਲੈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਤੁਰਦਿਆਂ

ਇਕ ਥਾਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ : ਕਰਦੇ ਦਿਨੇ ਇਹ ਛਾਵਾਂ, ਲਗਦੇ ਵੀ ਭਗਤ ਨੇ ਫਿਰ ਰਾਤ ਦਿਨ ਡਰਾਉਂਦੇ ਇਹੀ ਦਰੱਖਤ ਨੇ। ਤੇ ਕਦੀ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆਵੇ ਤਾਂ ਰੋ ਲਿਆ ਕਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਝ ਧੋ ਲਿਆ ਕਰ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਕਹਿ ਸਕਾਂ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਨਜ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਚਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਣੇ-ਬਣਾਏ ਰਿਸ਼ਤਿਆ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਗਵਾਰਾ ਕਰਦਾ। ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢਾਲਣਾ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਧਾਗਿਆਂ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਧਾਗਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਝ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਹਾਅ ਚਾਹੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਜਦ ਕਿਤੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਬਦ-ਬੂ ਆਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੂਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਗੰਧ ਖਿਲਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਖੜੋਤ ‘ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਬਦਬੂ ਕਾਰਣ ਜੋ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਸੀਹਰਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਇਕ ਬਾਗੀ ਬੁਲਾਰੇ ਵਾਂਗ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਧਕੀਆ ਨੁਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੁਹਾਰ ਵਾਂਗ ਤੋਰਨ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯਾਣੀ ਸੀਹਰੇ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ‘ਚ ਹਰ ਸਤਰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਮਾਇਨੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪੜ੍ਹਣ/ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਇਕ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਇਹੀ ਵਿਧਾ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਮਹਿਬੂਬ ਸ਼ਾਇਰ ‘ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹੈ ਹੀ ਪਰ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਮੇਰਾ ਮਹਿਬੂਬ ਸ਼ਾਇਰ ਵੀ ਹੈ। ਮੁਬਾਰਕ ਸੁਰਿੰਦਰ!

‘ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ’ ‘ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼’ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ:

www.deshdoaba.com, www.ambedkartimes.com

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾ ਜੀਵਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾ ਜੀਵਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਡਾਕਟਰ ਭੀਮਰਾਓ ਰਾਮ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1891 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ (ਹੁਣ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਨਗਰ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕ ਛਾਉਣੀ ਮਊ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਮਾਲੋਜੀ ਸਕਪਾਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀਮਾਬਾਈ ਮੁਰਬਾਦਕਰ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ 14ਵੀਂ ਐਲਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਾਤਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੂਤ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਭੇਦਭਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੀ ਮਊ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤਿ ਦੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਕੀ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਿਆਸ ਲੱਗਣ ਤੇ ਕੋਈ ਉੱਚ ਜਾਤਿ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਸੋਚ ਭਾਰੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਫ਼ੂਤ ਕਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਮੁੰਬਈ ਆ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰ ਐਲਫ਼ਿੰਸਟੋਲ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਫ਼ੂਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣੇ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਤਿ ਅਧਾਰਿਤ ਭੇਦਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੇਦਭਾਵ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੋਸਤ ਅਧਿਆਪਕ ਮਹਾਂਦੇਵ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਿਆ। ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਫ਼ਿੰਸਟੋਨ ਕਾਲਜ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਿਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਿਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਦਲਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੜੋਦਾ ਦੇ ਗਾਇਕਵਾਤ ਸ਼ਾਸਕ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਭਾਰੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ., ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ., ਡੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਐਲ.ਐਲ.ਡੀ., ਡੀ.ਲਿਟ, ਬਾਰ.ਐਟ ਲਾਅ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਬੰਦੇ ਹੀ ਉੱਚੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ ਇੱਕ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਬੜੋਦਾ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਫ਼ੂਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉੱਚੇ ਜਾਤਿ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੰਬਈ ਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਅਫ਼ੂਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੇਦਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ ਅਤੇ

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਖੋਂ ਮੈਰਿਟ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਦ ਸਾਊਥਥੋਰੋਹ ਸਮਿਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ ਸੀ ਐਸ ਦੀਆਂ 11 ਪੋਸਟਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4 ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ, 4 ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ, 2 ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਲੱਗ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਪਰੰਤੂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਸੱਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੋਸਟ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਨਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲਿਤਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸਤੋਂ ਬਾਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲਿਤ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ

ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ 1936 ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1937 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਨਾਇਕ-ਗੁੰਗਿਆਂ ਦਾ ਆਗੂ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸਕ੍ਰਿਤ ਹਿਤਕਾਰਨੀ ਸਭਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਸਰਾਇ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਲੇਬਰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਗੱਲਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮਨੂੰ ਸਮ੍ਰਤੀ

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੁੱਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲਕੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਆਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਲਈ 29 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਰਗਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾਏ ਗਏ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। 26 ਨਵੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

1951 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕੋਡ ਬਿੱਲ ਜੋਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟ ਪਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 1952 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਪਰ ਇਹ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ। ਮਾਰਚ 1952 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹੇ। 1955 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਧ ਸੋਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣਾ ਆਖਰੀ ਲੇਖ ਦਾ ਬੁੱਧ ਐਂਡ ਹਿੰਜ ਧੱਮ 1956 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜੋਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾਇਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਇਹ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਭਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਾਗਮ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ 6 ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਅਪਣਾਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 6 ਦਸੰਬਰ 1956 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ 1992 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1991 ਦਾ ਸਾਲ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਏ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਹ ਸਾਲ 2016 ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 125ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰੀਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੋਵੇਗੀ।



ਕੁਲਦੀਪ ਚੰਦ
9417563054



“On 26th January 1950, we are going to enter into a life of contradictions. In politics, we will have equality and in social and economic structure, continue to deny the principle of one man one value. How long shall we continue to live this life of contradictions? How long shall we continue to deny equality in our social and economic life? If we continue to deny it for long, we will do so only by putting our political democracy in peril. We must remove this contradiction at the earliest possible moment else those who suffer from inequality will blow up the structure of democracy which this Constituent Assembly has so laboriously built up.”
-Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar

ਮੁਗ਼ੋਵਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਨੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਜਥੇਵੰਦੀਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ। ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। 17 ਅਗੱਸਤ 1932 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਇਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਦਾ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਕਰਮ ਚੰਦ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਰਨ ਵਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਮਰਨ ਵਰਤ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਲਬਲੀ ਮਚ ਗਈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੇ ਦਬਾਓ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਅੰਤ 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ

ਨੂੰ 25 ਦਸੰਬਰ, 1927 ਨੂੰ ਜਲਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1935 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮਰਨਗੇ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਅਫ਼ੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਰਹਿਵਾਰ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਕਿ ਸਭਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। 1936 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਵੰਤ ਰਾਓ ਅਤੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੇਜਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲੱਗਭੱਗ ਡੇਢ ਮਹੀਨਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਕੁੱਝ ਉੱਚੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਇਹ ਚਾਲ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ 6 ਕਰੋੜ ਅਫ਼ੂਤ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਂ ਅਪਣਾ ਸਕੇ। ਸੱਚੀ ਸਾਖੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈ ਸੀ ਐਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕੁੱਝ ਉੱਚੇ ਜਾਤਿ ਦੇ

ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ

ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਲਿਖਦਿਆਂ, ਤੁਰੇ ਫਿਰਦਿਆਂ, ਬੈਠਿਆਂ, ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੁੱਤਿਆਂ, ਸੋਚਦਿਆਂ, ਨਾ ਸੋਚਦਿਆਂ; ਚੇਤਨ, ਅਵੇਚਤਨ, ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਚਾਰ ਮਨ ਦੇ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਜੀਅ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਦੇਹ ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਕਸਰ ਉਹ ਵਿਚਾਰ, ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ, ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਰੂਪ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ। ਪਰ ਉਹ ਮਨ ਦੇ ਸਪਾਟ ਧਰਾਤਲ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਥਵਾ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚਿੰਤਾ-ਲਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਨਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹਿਤ, ਮਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਣ ਲਈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਖੁੰਜੇ ਲੁਕ ਕੇ ਬੈਠੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਰਲਦਾ-ਮਿਲਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੇਲੇ, ਮਨ ਦੇ

ਬਲਵੀਰ ਮੰਨਣ 91-94173-45485

ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ (ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ) ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਗਵਾੜਾ

ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ-ਟੁੱਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਅਵਸਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜਾਂ ਵੱਡੀ ਲੜੀ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁੰਦਰ ਪਰੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਹਣੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਰੰਗ ਚਮਕਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਅਲੱਗ ਜਿਹੇ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਧੁਹ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੰਗ। ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੇ ਖੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਬੈਠੇ ਕਈ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਹੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੁਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰੋਤੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਾਟਾਂ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਕ 'ਤੇ, ਅੱਖਰਾਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਪਣਾ ਅਸਲਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਆਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ ਉਘੇੜਨ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਪਰ

ਉੱਤਰਦੀਆਂ ਤੱਕ ਕੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਆਕਾਰਾਂ 'ਪੁਰ ਅਚੰਭਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਰਚਨਾ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹਾ ਖ਼ਾਲੀ-ਖ਼ਾਲੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਲਕਾ-ਹਲਕਾ। ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵੇਲ ਨੇ ਮਨ ਦੇ ਧਰਾਤਲ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਮਰ ਜਾਣ ਦੇ ਦੁੱਖੋਂ ਮਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਰਲ-ਖੁੰਜੇ, ਲੁਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਗੇ ਸਗੋਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣਗੇ; ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਨੇਰਾ ਖੂਜਾ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ।



ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 'ਬਸਪਾ' ਅਤੇ 'ਆਪ' ਰਲ ਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਣ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਭਖਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਸੋਚ-ਬੂਠ ਦੇ ਪੁਲੰਦੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਸਬਜ਼ ਬਾਗ ਵਿਖਾ ਕੇ ਲੁਭਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਚਿਝਾ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਦੱਸਣਗੇ। ਵੋਟਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਹਰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਉਹ ਧੋਖਾ ਖਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਗਲਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇ ਬੈਠਾ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁੜ ਉਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚਾਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਇੰਝ ਇਹ ਦੁਸਚੱਕਰ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵੋਟਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਲੁੱਟਿਆ-ਪੁੱਟਿਆ ਤੇ ਠੱਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਵੋਟਰ ਕੋਲ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ। ਹੁਣ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਾ ਵਾਂਗ ਉੱਗੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਭ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪਰਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਕੋਲ ਹੱਥ ਮਲਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਲਿਤ ਵੋਟਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵੋਟਰ ਹਰ ਵਾਰੀ ਚੋਰਾਹੇ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਬਣ ਕੇ ਖੜੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ-ਮਾੜਾ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਟਪਲਾ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੀ ਦਲਿਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਜਾਤਪਾਤੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਂਞੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਗਰੀਬੀ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਲਾਚਾਰੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭੁੱਖ-ਨੰਗ ਤੇ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦੀ ਜਿੱਲ੍ਹਣ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ

ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੰਨੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ, ਲਾਚਾਰੀਆਂ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਾਧਨਹੀਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਹਿੱਤ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਉਸਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੀ ਇੰਨੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਭਰਪੂਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦਲਿਤ ਗਿਣਤੀ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖੇਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਨਇੱਛਤ ਫਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਵਰਗੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾ ਵਿਖਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋ ਕੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵੱਲ ਮੁਹਾਰਾਂ ਮੋੜ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਵੀ ਹੈ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਬਸਪਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਖੁਰਦ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਅਖਾੜੇ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਬੜੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਆਪਣੀ ਕਾਫੀ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸਦੇ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਚਾਰੇ ਸਾਂਸਦਾਂ ਨੇ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲਏ। ਪਾਰਟੀ ਕਨਵੀਨਰ, ਪਾਰਟੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵੀ ਸਭ ਬਿਖਰ ਗਏ ਹਨ,

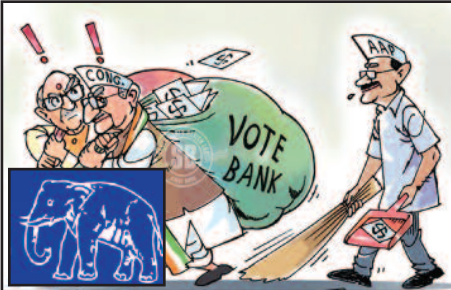
ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਖਾਸ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਆਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਆਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਦਲਿਤ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤਹਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਕ

ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਬਸਪਾ ਦੇ ਜਨਮਦਾਤਾ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਤੱਕ ਕਈ ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਨੇ ਪਏ ਹਨ। ਕਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਵੀ 1952 ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਐਸ. ਸੀ. ਐਫ.) ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟੁੱਟ ਭੱਜ ਅਤੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਥੋੜ੍ਹੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਕਈ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹਿ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਇਕ ਇਕ ਵੋਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਪੱਲੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਬਾਜੀ ਹਾਰ ਜਾਓ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਜਾਵੇ।

ਵੱਡੇ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਸਹੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਹੀ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਭੁੱਬਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵੀ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।



ਮੌਕੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੇ। ਇੰਝ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਦਲਿਤ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਪੇਂਡੂ ਵੋਟ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਜੁਮਲਾ

ਵਰਤ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਬਸਪਾ ਅਤੇ 'ਆਪ' ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਰ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣ ਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਆਪ ਵੱਲੋਂ ਰਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਆਵੇਗੀ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ ਪਛਾਨਣਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬਸਪਾ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਲੜਾਈ ਲੜ ਕੇ ਵੇਖ ਹੈ,

ਮਾਏ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤੱਕ (ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ)

(ਬਾਰਵੀ ਕਿਸਤ)

ਅਜਿਹੇ ਸੂਰ ਦੀ "ਗਣੇਸ਼ ਜੀ" ਸਮਝ ਕੇ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਬਾਂਦਰ ਵੀ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ "ਹਨੁਮਾਨ ਜੀ" ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਖਿਆਲੀ ਭਰਮ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1970 ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਰ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਰਿਫੂਜੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ "ਹਨੁਮਾਨ ਜੀ" ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰਖਾਂ ਭਰੂਣ ਵੀ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹਨ।

ਵਰਗ- ਬਿੱਲੀਆਂ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਤੇ ਚੀਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਖਾਂ ਕੁੱਤੇ, ਲੂਬੜ, ਚਿੱਛ ਤੇ ਗਿੱਦੜ ਵੀ ਇੱਕੋ ਵਰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਧੇ, ਘੋੜੇ ਤੇ ਖੱਚਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਰਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਆਰਕੀਉਪਟੈਰਿਕਸ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜਾਨਵਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੀਂਗਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਇਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੂਜੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰਸ

ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਖੂਨ, ਇੰਸੂਲੀਨ ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਰਸਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਪਰੋਟੀਨਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪਰੋਟੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਹਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇੜੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪਰੋਟੀਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਲੱਛਣ ਵੀ ਬੇਤਰੀਬ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਬਾਂਦਰ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧੀ ਹੈ। ਰਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੰਗੂਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬਾਂਦਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੇਡਾਂ, ਬੱਕਰੀਆਂ ਤੇ ਹਿਰਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਹੀ ਪੂਰਵਜ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ। ਇਸ ਤਰਖਾਂ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਰਸ ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਡ ਅੱਡ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵ

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਅੱਡ ਅੱਡ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਡ ਅੱਡ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜੀਵ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ? ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਜੀਵ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਹਾਥੀ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਬੀ

ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਰੂਸ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਲੀ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਕੁੰਗਰੂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਸਮਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਉ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ। 1606 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਕੁੰਗਰੂ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉਥੇ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁੰਗਰੂ ਵੀ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।



ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਸਲ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਭਾਵ ਲੂਬੜ, ਚਿੱਛ, ਗਿੱਦੜ ਆਦਿ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਜੀਵ ਕੁੰਗਰੂ ਵਰਗ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੌੜਨ ਵਿੱਚ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਤਕੜੇ ਸਨ। ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੰਗਰੂ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਾਮੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਤਾ ਵਰਗ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁੰਗਰੂ ਉਥੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਦੋਗਲਪਣ

ਚੋਣਵੀਂ ਨਸਲ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਘਰੇਲੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਨ ਗਾਵਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਸੇਰ ਤੇ ਚੀੜੇ ਦੇ ਦੋਗਲੇਪਣ ਨਾਲ ਲਾਈਗੇਨ ਨਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਜਰੇ, ਮਟਰ, ਛੋਲੇ ਤੇ ਗੁਲਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੋਗਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅੱਜ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਜੀਨਜ਼ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਜੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਕਲੀ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਸਲ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਨਕਲੀ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਜੰਗਲੀ ਘਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਣਕ ਨਾਲ ਦੋਗਲਾਪਣ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਖਾਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਨਸਲ ਦੀ ਕਣਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਟੀਆ ਜਾਂ ਵਧੀਆ ਨਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਖਾਂ ਇਹ ਦੋਗਲਾਪਣ ਵੀ ਜੀਵ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ

ਜੀਵਨ ਕੀ ਹੈ?

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਦੋ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ 'ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ' ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸਰੀਰ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਤਮਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕ੍ਰਿ-ਰਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਦੂਸਰੀ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਸੈਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀਵ ਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਜੀਵ ਰਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜੈਵਿਕ ਰਸਾਇਣਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਜੈਵਿਕ ਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿਲਜੁਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੌਦੇ ਵੀ ਜਾਨਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਗਤੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਪਰ ਜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਹਿਲਜੁਲ ਸਾਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੂਰਜਮੁਖੀ ਦੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸੂਰਜ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਮੁਖ ਨੂੰ ਮੋੜਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਪੌਦਿਆਂ ਵਿਚਲੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਲੈ ਲਈਏ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗਮਲੇ ਸਮੇਤ ਹੀ ਛੱਡ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਕਰਕੇ ਲਟਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਬੂਟੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਟੂਸਾ ਉਪਰ ਆਕਾਸ਼ ਵਲ ਨੂੰ ਮੋੜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵ ਰਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਰਸਾਇਣਕ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਉਰਜਾ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜੀਵਤ ਵਸਤੂਆਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਚੱਕਰ ਖਤਮ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(ਚਲਦਾ)



- ਫਤਿਹਜੀਰ ਸਿੰਘ
9872670278



ਮੇਘ ਰਾਜ ਸਿੰਘ
+91-98887-87440

ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਉਜਾੜਾ



ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੰਝੀ ਕਰੋੜੀ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਇਹ ਨਾਂ ਦਾ ਹੀ 'ਵਰਲਡ ਕੱਪ' ਸੀ, ਵੈਸੇ ਲੰਗਡਾ ਕੱਪ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਿਆਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਆਮ ਕੱਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਦਰਸ਼ਕ ਆਮ ਪੇਂਡੂ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਢੁੱਕੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਤਕੀ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨਾ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਫਸਵੇਂ ਮੈਚਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕੱਪ ਅਸਲੋਂ ਫਿੱਕਾ ਰਿਹਾ। ਸੁਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲੀ ਟੀਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਉਣੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਏਨਾ ਮਹਿੰਗਾ ਕੱਪ ਕਰਾਉਣ ਦੀ? ਕਦੇ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਿਜਲੀ ਕਤਕਦੀ ਹੋਵੇ, ਝੱਖੜ ਝੁਲਦਾ ਹੋਵੇ, ਨਦੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ, ਸ਼ੀਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਣ ਮੱਲੇ ਹੋਣ ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਸਹੀ ਕਿ ਨਦੀ ਦੇ ਪਰਲੇ ਪਾਰ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਕਾਂਟੇਦਾਰ ਮੈਚ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਕਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਵਗਦੀ ਨੈਂ ਨਾ ਠਿੱਲ੍ਹੇ? ਉਹ ਰਾਹ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਸੱਪਾਂ-ਸ਼ੀਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਲੇ ਜਾ ਖੜੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੇ ਪੱਟਿਆ, ਜੱਗ ਜਹਾਨ ਦੇ ਗੋਰੇ ਕਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੇ ਕਮਲੇ ਕੀਤਾ, ਉਵੇਂ ਪੂਰਬ ਤੇ ਪੱਛਮ 'ਚ ਵਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਬੱਡੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ।"

ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਝੂਠਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕੇ। ਕਈ ਥਾਂਈਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਹਾਉਣੇ ਪਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਕਸੂਰੇ ਵੇਲੇ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। 2016 ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ 3 ਤੋਂ 17 ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੋਣ ਬੁਖਾਰ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦਾ ਈਵੈਂਟ ਕਰਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸ਼ੋਭਦਾ।

3 ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਵੈਸੇ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸੋਗ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿਲਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਭਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ

ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੱਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਉਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਟੀਮ ਬਿਨਾਂ ਕਾਹਦਾ ਕੱਪ? ਜਿਹੜੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਆਈਆਂ, ਉਹ ਵੀ ਦੇ ਨੰਬਰੀਆਂ! ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਵੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਸਿਆਣਪ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਪੰਝੀ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਡਾ ਕੱਪ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੀ ਨਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਕੱਪ ਵਾਂਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਤ ਉਹੀ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਰਨ ਕੱਪ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜੇ ਤਕ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਫੜੇ ਗਏ ਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਵਰਤ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਂ ਚੋਣ ਬੁਖਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਨੋਟ-ਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਹਾਵੀ ਸਨ।

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਖਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਕੱਪ ਫਰਵਰੀ/ਮਾਰਚ 2017 ਵਿਚ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਵੇਖਦੇ ਮੈਚ ਕਿੰਨੇ ਕਾਂਟੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਲਈ ਭੀੜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਉਮਡਦੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਵਰਲਡ ਕੱਪ 2010 ਤੋਂ ਕਰਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। 2010, 11, 12, 13 ਤੇ 14 ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਫੀ ਭਰਵੇਂ ਰਹੇ। ਕੁਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ-ਕਬੱਡੀ ਹੋਈ। ਕਾਰਨ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੱਪਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਤਕੜੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਦਾਇਰੇ ਵਾਲੀ ਕਬੱਡੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ, ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਭਾਰਤ, ਤੀਜੇ ਥਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹੀ ਅਸਲੀ ਸਨ ਜਿਸ



ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਦਾ ਸਕੋਰ: ਭਾਰਤ 45 ਅੰਕ, ਅਮਰੀਕਾ 10 ਅੰਕ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਪਾਸੜ ਮੈਚ ਕਾਂਟੇਦਾਰ ਮੈਚ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਮੈਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਟਾਰ

ਖਿਡਾਰੀ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪਾਂ ਵਿਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਨਿਕਲਦੇ ਰਹੇ। ਐਤਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਡੋਪ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ, ਕਿੰਨੇ ਫੇਲ੍ਹ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਪਾਸ? ਡੋਪ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ 40-45 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡੋਪ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਡਰੱਗ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ਲੈ ਬੈਠੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿਆਸਤ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਦੀ ਉਡਾਈ ਧੂੜ ਬੈਠ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੋਹਰੀ ਸੂਬਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕੌਮੀ, ਸੈਫ, ਏਸ਼ਿਆਈ, ਕਾਮਨਵੈਲਥ, ਓਲੰਪਿਕ

ਅਥਵਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਜਾਣ, ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਜਿੱਤ-ਮੈਚਾਂ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਜੋਗੇ ਹੋਣ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ? ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਬੋਲੇ-ਬੋਲੇ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਬੋਲੇ-ਬੋਲੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਖੇਡ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇ?

ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਚੀ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਖੇਡਾਂ ਉਤੇ ਛਾਏ ਰਹੇ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅੱਧਿਓਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜਿੱਤਦੇ। ਦੂਜੀਆਂ ਤੇ ਤੀਜੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ 'ਚੋਂ ਤਾਂ ਜਿੰਨੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿੱਤੇ, ਉਹ ਸਭ ਜੂੜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਿੱਤੇ। 1966 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਕੀ ਦਾ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਦਸ ਖਿਡਾਰੀ ਜੂੜਿਆਂ ਉਤੇ ਰੁਮਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਝੰਡੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਿੱਤ-ਮੈਚਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨੋਂ ਘਟਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਲੰਡਨ ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਉਹ ਪਛੜੇ ਸੂਬੇ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪਛੜ ਗਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਖੇਡ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਪਛੜ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣੇ ਤੇ ਹੱਲ ਵਿਚਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। 'ਕੱਲੇ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਮੂਹਰੇ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਣਾ। ਅਤਿ ਮਹਿੰਗੇ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲੰਗਤੇ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੀਰੀ ਆ ਸਕੇਗਾ।



ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁਧਿਆਣਵੀ
9876428641

ਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਣ-ਮੱਤਾ ਨਾਂਓ ਹੈ- 'ਸੁੰਮੀ ਸਾਮਰੀਆ'। ਉਹ ਸੁੰਮੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਮ 'ਚੋਂ' ਨਿਕਲੇ ਗੀਤ, ਗਾਇਕ-ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੱਲੇ-ਮੱਲੀ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ। ਖੁਦ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੀਤ ਦਾ ਵਜਨ-ਤੋਲ, ਲੈਅ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੋਝੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ। ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਾਜ-ਦਹੇਜ਼, ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਦਰਦ, ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਭਰੂਣ-ਹੱਤਿਆ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ। ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਕਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੀ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕਾ ਮੀਨੂ ਬਾਵਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ।

ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਮਾਲਵਾ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਖਤਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਜਨਮੀ ਘਰਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਮਨ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਮੀ ਸਾਮਰੀਆ ਇਕ ਐਸੀ ਖੁਸ਼-ਕਿਸਮਤ ਰੂਹ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਮਾਤਾ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਕੇ

ਪਾਲਦਿਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਗੜ੍ਹਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪਿਤਾ ਕਾਮਰੇਡ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਕਾਮਰੇਡੀ ਖੂਨ ਦਾ ਵੀ ਉਸਦੇ ਵਿਅੱਕਤੀਤਵ ਨੇ ਪੂਰਨ ਅਸਰ ਕਬੂਲਿਆ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁੰਮੀ ਜਿੰਨੀ ਬਾਹਰੋਂ ਕਠੌਰ ਹੈ ਉਤਨੀ ਹੀ ਉਹ ਕੋਮਲ ਵੀ ਹੈ ਅੰਦਰੋਂ।

ਪੰਜ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਤੇ ਲਾਡਲੀ ਸੁੰਮੀ ਨੇ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਤਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਆਉਣ ਸਦਕਾ ਘਰ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੌਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦੌਲਤ

ਤਰਾਂ-ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਰੇਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਹ ਸੱਤਵੀਂ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮੈਕਸਿਮ ਗੋਰਕੀ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਮਾਂ', ਰੂਸੀ ਨਾਵਲ 'ਹਮਸਫਰ' ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ 'ਲੂਣਾ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਸਭ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਮਲ



ਮਨ ਨੂੰ ਪਸੀਜ਼ਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸੁੰਮੀ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ। ਫਿਰ, ਬੀ. ਐਡ. ਦੌਰਾਨ ਸਿੰਥਲ ਜੀਤ ਕੌਰ 'ਭਾਈ ਰੂਪਾ' ਨਾਂਓ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਐਸੀ ਦੋਸਤ ਬਣੀ, ਜਿਸ ਅੰਦਰੋਂ ਕਵਿਤਾ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਨਿਕਲਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਣਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੁਵਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੋਂ ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਸੁੰਮੀ ਨੇ। ਸਿੰਥਲ ਜੀਤ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਕੇ ਕਹਿਣਾ, 'ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਹੁਣ ਸਿੰਥਲਜੀਤ ਨੇ?' ਅੱਗੋਂ ਸੁੰਮੀ ਨੇ

ਹੱਸਕੇ ਕਹਿ ਛੱਡਣਾ, 'ਦੋਸਤ, ਦੋਸਤ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਹੈ।' ਇਸ ਤਰਾਂ ਐਮ. ਏ., ਬੀ. ਐਡ. ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੁੰਮੀ ਦੀ ਕਲਮੀ ਪਛਾਣ ਚੰਗੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜੁਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੁੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੁਸ਼ਪਾ ਨੇ ਮੇਰੀ

ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਇਕ ਨਦੀ ਦੇ ਵਹਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜੋ ਕਦੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।'

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ (ਬੰਟੀ) ਸਾਮਰੀਆ ਨਾਲ ਮਲੇਟ ਵਿਖੇ ਸੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੀ ਸੁੰਮੀ ਸਾਮਰੀਆ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਕਤ ਸ. ਪ੍ਰਾ. ਸਕੂਲ ਪਿੰਡ ਮਲੇਟ, (ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਅਧਿਆਪਕਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਹਿਮ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕਲਮੀ-ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਮਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਲਮ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਇੰਨੀ ਗੂਹੜੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਪੈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਬਾਰ ਤਾਂ ਲਿਖਣ 'ਚ ਇੰਨਾ ਮਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦਾ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ-ਲਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕਲਮੀ-ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਪਾਲਣ 'ਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ, ਉਥੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਬੰਟੀ ਸਾਮਰੀਆ ਮੇਰੇ ਕਲਮੀ-ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ੌਕ ਸਮਝਕੇ ਹਰ ਕਦਮ, ਹਰ ਪਲ ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਭੁੱਖ ਵੀ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ। ਜੇਕਰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਮਿਹਰ ਰਹੀ ਤਾਂ ਐਸਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੱਗ ਸਕੇ ਮੇਰੀ।' ਸ਼ਾਲੂ! ਸੁੰਮੀ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਬੂਰ ਪਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮੀ-ਪਰਵਾਜ਼ ਅੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਛੂਹਵੇ! ਆਮੀਨ!

ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਕਿਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਖੋਹ ਲਵੇ

ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦਾ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਚ ਰੇਟਨੋਪੈਥੀ, ਗਲੂਕੋਮਾ ਅਤੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨੇਤਰ ਰੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੋਕਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਸ਼ੂਗਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਉਹਨਾਂ ਬਲੱਡ ਨਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਲੱਡ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਅਤੇ ਕਲਚਰ ਧੁੰਦਲੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਰੈਟੀਨਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੋਜਿਸ਼ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਡਸ ਹੈਲਥ ਪਲੱਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਵੈਂਟਿਵ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਮਾਹਿਰ ਅਮੋਲ

ਨਾਇਕਵਾਡੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਘੱਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ।

ਕਾਲੇ ਧੱਬੇ ਦਿੱਸਣਾ।

ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ।

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਕਠਿਨਾਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ।

ਕੀ ਕਰਨਾ ਰਹੇਗਾ ਡਾਇਬੇਟਿਸ?
ਸਨਗਲਾਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਵਕਤ ਧੁੱਪ ਦਾ ਚਸ਼ਮਾ ਲਗਾਓ। ਖੂਬ ਫਲ ਖਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨੇਤਰ ਜੋੜੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲਓ ਸਹੀ ਡਾਈਟ

ਖੂਬ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਓਮੈਗਾ 3 ਫੈਟੀ ਐਸਿਡਸ ਵਾਲੀ ਡਾਈਟ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚੋ

ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਾਰਨ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੱਡ

ਨਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਦੂਜੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਕੇਅਰ ਦੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਕਿੰਗ ਛੱਡਣੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ

ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਓ। ਇਲਾਜ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

TANDOOR

Indian Restaurant

27167 Mission Blvd. Hayward, CA 95544



ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ, ਬਰਥ-ਡੇ ਪਾਰਟੀ, ਐਨਵਰਸਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਲਈ ਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

WE ARE SPECIALIST IN CATERING & SPECIAL ITEMS ARE AVAILABLE HERE :

FISH PAKORE, CHILLI CHICKEN, GOAT KARI, SHAHI PANEER, BUTTER CHICKEN, SWEETS, SNACKS AND MORE SPECIAL ITEMS.



ਕੈਟਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਹਿਰ, ਹਫਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਉਪਲਬੱਧ

ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜਿਆਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

BUFFET LUNCH 11:00 AM To 3:00 PM

Contact Us:

Ph. 510-885-1212

Fax. 510-885-1532

We are open

seven days

11 AM to 10 PM

A & S

Auto Repair & Services

Specializing in Brakes & Axles

10% of any repair of \$75.00 or More

Free Tire Rotation and Brake Inspection with purchase of Oil Service for most cars

Diagnose check Engine light pre-buyers inspection tune-ups and more

Dealer Recommended Service Shocks/Struts A/C Services



9:00 AM to 6:00 PM Mon-Sat

Ph: 916-238-4431
649 W. Elkhorn Blvd. Suite B2
Rio Linda, CA 95673



Amarjit Sandhu

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale +Retail

ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ Matterss ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

ਬਾਬਾ ਰਾਮਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

- * ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
- * 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ
- * ਜੈਂਟਲ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਲੇਡੀਜ਼ ਸੂਟ ਸੇਲ 'ਤੇ ਹਨ।
- * ਇੱਥੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।
- * ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਸੇਲ 'ਤੇ ਹੈ।

* ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ Matterss ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

* ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

* ਤੁਹਾਡੇ ਝੜਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰਬਲ ਹੋਅਰ ਤੇਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

* ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰੇਲੇ ਦਾ ਜੂਸ ਇੱਥੋਂ ਖਰੀਦੋ।

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

530-671-0439, Fax 530-822-0439 Cell- 530-844-3250



LOOSE FABRICS, GROCERIES, BLANKETS, VEGETABLES

Toilet Water Pressure (Elite 2 Bio Bider)

A budget Friendly solution for your desire to feel exceptionally clean and reduce toilet paper waste

Only \$ 39.99+Tax



Baksho Kaur Bisla Hardev Singh Bisla

AAAA

AUTO AND BODY WORKS

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine Transmission, Body and Paint Work We Sell Used Cars at a Good Price



Prop: Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

Free Estimates
Free Towing

510- 733- 2222

1421 Industrial PKWY West#F Hayward, CA 94544



Harmandeep Singh

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ.ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਨਾਬ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ

ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ

14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸੰਨ ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਇਕੱਠਵੇਂ ਨੂੰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਆਇਆ ਹੈ ਸੀ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਰਦਾ

ਭੀਮਾ ਬਾਈ ਮਾਈ ਜੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰੋਣਕਾਂ ਨੇ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਨਾਮ ਪਿਤਾ ਰਾਮ ਜੀ ਮਹਾਰ ਦਾ

ਸੋਹਣਾ ਜਿਹਾ ਮੁੱਖ ਦੂਰ ਹੋਣ ਵੇਂਹਦਿਆਂ ਹੀ ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਰੂਪ ਕਰਤਾਰ ਦਾ

ਮਹੁ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਕੱਖ ਪਏ ਨਚਦੇ ਨੇ ਚੌਰੀ ਪਾਸੀਂ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ ਪ੍ਰੇਮ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਦਾ

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ ਇਹ ਲਾਲ ਭੀਮਾ ਬਾਈ ਮਾਂ ਦਾ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਗਾਊਗਾ

ਦਊਗਾ ਦਿਲਾਸੇ ਹਾਸੇ ਵੰਡੂਗਾ ਆਜ਼ਾਦ ਬਾਂ ਬਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੱਥੀਂ ਅੱਪਣੀ ਬਣਾਊਂਗਾ।

ਤਰੇਤੋ ਯੁਗ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਰਿਸ਼ੀ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁਖ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮੋੜਿਆ

ਗੁਰੂ ਰਵੀਦਾਸ, ਨਾਮਦੇਵ ਤੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਮੈਹਿਲ ਤਾਈਂ ਫੜਕੇ ਝੰਜੋੜਿਆ

ਉਚ ਨੀਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਵਾਲਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੰਜਾਬਾ ਭੀਮ ਰਾਓ ਨੇ ਸੀ ਫੜ ਕੇ ਮਰੋੜਿਆ

ਵੱਡਿਆਂ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਾਈਂ ਮੁੜਕੇ ਹੈ ਭੀਮ ਨੇ ਸੀ ਜੋੜਿਆ

ਲੱਖਾਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਬਾਵਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਹੋ ਗਏ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਿਆਂ ਪੱਨਿਆਂ

ਬੜੇ ਬੜੇ ਲੇਖਕਾਂ ਮਦਬੱਰਾਂ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਕਾ ਔਹਦਾ ਮੱਲਿਆ

ਗਜ਼ਲ

ਦਲਤਾਂ ਦੇ ਐ ਮਸੀਹਾ
ਮੇਰਾ ਸਲਾਮ ਤੈਨੂੰ
ਕਰਦੇ ਨੇ ਯਾਦ ਲੋਕੀ
ਘਰ ਘਰ ਚਿ ਆਮ ਤੈਨੂੰ।

ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਕੰਡਿਆਂ ਤੋਂ
ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ
ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ
ਇਕ ਪਲ ਆਰਾਮ ਤੈਨੂੰ।

ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਨੇ ਬਾਵਾ
ਬਦਲੀ ਏ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਰੀ
ਦੱਸ ਕੀ ਸੁਨਾਏ ਸਾਇਰ
ਅਪਣਾ ਕਲਾਮ ਤੈਨੂੰ।

ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਹੈ ਦਾਤਾ
ਮੌਸਮ ਦਾ ਹੈ ਤਕਾਜ਼ਾ
ਅੱਜ ਦੇਣ ਆਏ ਲੋਕੀ
ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਜਾਮ ਤੈਨੂੰ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਨੂੰ
ਸ਼ਾਇਦ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇ
ਮਿਲਿਆ ਮੁਦਬੱਰਾਂ ਵਿਚ
ਜਿਹੜਾ ਮੁਕਾਮ ਤੈਨੂੰ।

ਆਸਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ
ਆਜ਼ਾਦ ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੇ
ਪੂਜਣਗੇ ਰੱਬ ਸਮਝਕੇ
ਲੋਕੀ ਤਮਾਮ ਤੈਨੂੰ।



ਬਾਵਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਜ਼ਲ (6 ਦਸੰਬਰ 1956)

ਗਜ਼ਲ

ਮੈਂ ਕੌਮ ਦਾ ਇਕ ਸੁਭ ਚਿੰਤਕ ਹਾਂ
ਐ ਵਾਸੀ ਮੇਰੇ ਦਿਆਰ ਦਿਉਂ।

ਮੇਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹਰਗਿਜ਼ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ
ਮੈਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿਓ।

ਹਮਦੱਰਦ ਕੌਮ ਦੇ ਜਿਸ ਰਾਹ ਤੇ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ।

ਮੇਰੇ ਤਨ ਦੀ ਰਾਖ ਨੂੰ ਹੱਮਸਫਰ
ਉਹਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਖਿਲਾਰ ਦਿਓ।

ਜਿਹਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦਾ ਦਰਦ ਨਹੀਂ
ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਔਹ ਮਰਦ ਨਹੀਂ।

ਤੁਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ
ਅੱਜ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰੋਂ ਉਤਾਰ ਦਿਓ।

ਕਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਗੂ ਬਣਨ ਲਈ
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਵਸਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ।

ਕੋਈ ਸੋਹਣੀ ਬੇਗਮਪੁਰ ਵਰਗੀ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਦਿਉ।

ਮੰਜ਼ਿਲ ਜੇ ਸਭ ਦੀ ਇਕੋ ਹੈ
ਤਦ ਲੋੜ ਹੈ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ।

'ਆਜ਼ਾਦ' ਨਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਕੇ
ਜਿਤੀ ਹੋਈ ਬਾਨੀ ਹਾਰ ਦਿਉ।

ਗਜ਼ਲ

ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਦਲਤ ਵੀਰਾ
ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਸਹਿਕੇ
ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਸਾਬ ਆਪਣੇ
ਬਾਵਾ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ।

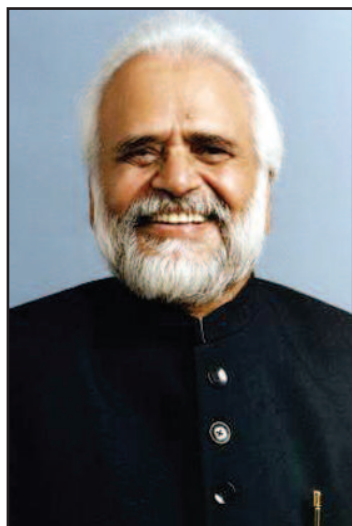
ਲੱਮਾ ਸਫਰ ਏ ਤੇਰਾ
ਆਉਖੇ ਬੜੇ ਨੇ ਪੈਂਤੇ
ਦੇਖੀ ਭਟਕ ਨਾ ਜਾਵੀਂ
ਕਿਤੇ ਗਲਤ ਰਾਹੇ ਪੈ ਕੇ।

ਤੁਰਨਾ ਜਿਨਹਾਂ ਦੀ ਆਦਤ
ਮੰਜ਼ਿਲ ਜਨਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸੱਦ
ਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮਾਣਦੇ ਔਹ
ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਬਹਿਕੇ।

ਔਹ ਨਾਖੁਦਾ ਜਿਨਹਾਂ ਦੇ
ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੇ ਇਰਾਦੇ
ਕਸ਼ਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੱਲਦੀ
ਝੱਖੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਹਿਕੇ।

ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ ਟੋਲਿਆ ਵਿਚ
ਗਿੱਦੜਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਜ਼ਰੂਰਤ
ਕਾਇਰ ਨਾ ਬਣ ਜਾਈਂ ਤੂੰ
ਕਿਤੇ ਬੁਜ਼ਦਿਲਾਂ ਚਿ: ਰਹਿਕੇ।

ਰਾਹਾਂ ਚਿ: ਫੈਲਿਆ ਏ
ਮਨੁਵਾਦ ਦਾ ਹਨੇਹਰਾ
'ਆਜ਼ਾਦ' ਮੁੜ ਨਾ ਜਾਵੀਂ
ਰਾਹ 'ਚੋਂ ਸਲਾਮ ਕਹਿਕੇ।



ਜਨਾਬ ਆਜ਼ਾਦ ਜਲੰਧਰੀ

ਮਾਡਰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ!

ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਆਚਾਰ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਭਲੇ
ਕੀਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਵਾਲੀ ਠੁੱਕ 'ਤੇ।

ਵੰਨ ਤੇ ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਖਾਈਏ
ਦੇਸੀ ਜਿਹੇ ਨੁਸਖੇ ਨਵੀਨਤਾ ਨੇ ਖੁੱਕ 'ਤੇ।

ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਹੁਣ ਕੌਣ ਕਰੇ
'ਜੋੜ-ਮੇਲ' ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਬੱਸ ਇਕੋ 'ਲੁੱਕ' 'ਤੇ।



ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ
'ਦੁਪਾਲਪੁਰ'
(001-408-915-1268)

ਵਧੇ ਨੇ ਤਲਾਕ ਤੇ 'ਨਜਾਇਜ਼ ਨਾਤੇ' ਆਮ ਹੋਏ
ਜਦੋਂ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਰਿਵਾਜ ਬਹੁਤੇ ਚੁੱਕ 'ਤੇ।

ਪਲ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਏਦਾਂ ਲੱਗੇ
ਟੰਗੀ ਹੋਵੇ ਜਾਨ ਜਿੰਦਾਂ ਫਾਹੀ ਵਾਲੀ ਹੁੱਕ 'ਤੇ।

ਮਹਿਫਲਾਂ ਦੇ 'ਕੱਠ ਫੋਨ ਲੈ ਗਿਆ ਸਮੇਟ ਦੇਖੋ
ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ 'ਲਾਈਵ' ਯਾਰ-ਬੇਲੀ ਫੇਸ-ਬੁੱਕ 'ਤੇ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਜਹਾਨ ਅੰਦਰ

ਰੁਕਦੇ ਨਾ ਜ਼ਾਲਮ, ਜ਼ੁਲਮ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਕਾਨੂੰਨ, ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਭਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

4-5 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਫੜੋ-ਫੜੀ ਜੋਰਾਂ ਉਤੇ,
ਦੋਸ਼ੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਕੇ ਬਾਹਰ ਆਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕਿਤੇ ਸੁਰੰਗ ਪੁੱਟ ਕੇ, ਕਿਤੇ ਕੰਧਾਂ ਜੰਗਲੇ ਟੱਪ ਕੇ,
ਜੇਲ੍ਹੀ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਦੀ ਗਲਤ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਵੀ,
ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਨਜਾਇਜ਼ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਨਾਲੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਮੱਧਮ,
ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਕੇਸ ਲਟਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜੇ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ,
ਉਥੇ ਵੀ ਸਭ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਪੰਜ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ, ਤਿਹਾਤ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਭੱਜ ਚੁੱਕੇ,

ਚਾਹੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਸਖਤੀ
ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਮਹਿੰਦਰਗੜ੍ਹ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ,
ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਜੇਲ੍ਹਾਂ,
ਭੋਪਾਲ ਅਤੇ ਬੜੇਚ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ
ਭੱਜੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।



-ਕਮਲ ਬੰਗਾ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ
916-897-8570

ਝਾਰਖੰਡ ਤੇ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ 'ਕਮਲ'
ਨਿੱਤ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਤੋੜ ਕੇ ਖਿਸਕੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਦਿਨ



ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
91-94635-53962

ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਗਏ,
ਪੜ੍ਹ ਲਓ ਮਨ ਇਕ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ।
ਸਹੁਣੇ-ਸੁਹਣੇ ਜਵਾਬ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਦੇਣੇ,
ਸੁਣ ਲਓ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜ੍ਹ ਕੇ।
ਰਿਜ਼ਲਟ ਆਉਣ ਤੇ ਫਸਟ ਤੁਸੀਂ ਆ ਕੇ,
ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡਿਓ ਖੁਸ਼ ਕਰਕੇ।
ਅਗਲੀ ਕਲਾਸ 'ਚ ਫੇਰ ਕਰਨੀ ਤਿਆਰੀ,
ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ।
ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਨਾਂ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਆਵੇ,
ਦਿਖਾ ਦੇਣਾ ਪੈਰਾਂ, ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ।
ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਸਿਰ ਤੇ ਆ ਗਏ,
ਪੜ੍ਹ ਲਓ ਮਨ ਇਕ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ

ਗੰਦੇ ਬੱਚੇ ਉਹ ਨੇ ਹੁੰਦੇ,
ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਦੇ,
ਸਕੂਲੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਉਹ ਨੇ ਟਲਦੇ,
ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਨੇ ਝਿੜਕਾਂ ਸੁਣਦੇ।
ਖਾਣ-ਪੀਣ ਸਮੇਂ ਰੀਂ-ਰੀਂ ਕਰਦੇ,
ਐਵੇਂ ਗੰਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਿੱਡ ਨੇ ਭਰਦੇ।
ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾਉਂਦੇ,
ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕਦੇ ਨਾ ਪੜ੍ਹਦੇ।
ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ,
ਵਿਹਲੇ ਫਿਰਦੇ ਹੱਥ ਨੇ ਮਲੁਦੇ।
ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚੇ,
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹੁੰਦੇ ਸੱਚੇ।
ਬੱਚਿਓ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਰ ਲਓ ਖਿਆਲ,
ਮੁੜ ਵਾਪਿਸ ਨਾ ਆਵੇ ਲੰਘਿਆ ਸਿਆਲ।

ਦੇਵੇ ਨਾ ਮੇਰੇ ਸੱਜਣੇ ਮੈਨੂੰ ਦਲੇਰੀਆਂ
ਮਰਵਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀਆਂ

ਕਿੱਡੇ ਕਸੂਤੇ ਵਕਤ ਨੇ ਆਈਆਂ ਅਨੇਰੀਆਂ
ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਰੋਹੜੀਆਂ ਲੁੱਡਣ ਨੇ ਬੇੜੀਆਂ

ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕੱਟੇਗਾ ਮੇਰੇ ਰੋਗ
ਮਰਜ਼ਾਂ ਮਿਰੇ ਤਬੀਬ ਨੇ ਲਾਈਆਂ ਵਧੇਰੀਆਂ

ਕਿਉਂ ਮੈਥੋਂ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਤੂੰ ਫੇਰੇ ਲਵਾ ਰਿਹਾ
ਸਿੱਖੀਆਂ ਨੇ ਕਿੱਥੋਂ ਹੀਰਿਆ ਇਹ ਹੋਰਾਫੇਰੀਆਂ

ਸੁਣਿਆ ਤਿਰੇ ਬਹਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ
ਰੱਬਾ! ਕੀ ਓਥੇ ਹੈ ਨੇ ਦਸੂਹਾ ਮੁਕੇਰੀਆਂ?

ਕੀ ਗੱਲ ਏ ਕੋਈ ਉੱਠ ਕੇ ਦੀਵਾ ਨਈਂ ਬਾਲਦਾ
ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਆਈਆਂ ਰਾਤਾਂ ਅਨੇਰੀਆਂ

ਮੰਗੋਂ ਦੁਆ ਤੇ ਅਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗ
ਮਿਰਜ਼ਾ ਪਵੇ ਜੇ ਜੰਮ ਤੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਬਥੇਰੀਆਂ

ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸੀ ਕੱਲ੍ਹ ਜੋ ਦੌਲਤ ਦੇ ਢੇਰ 'ਤੇ
ਲੱਭਿਆ ਵੀ ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਭਣ ਨ ਢੇਰੀਆਂ।

ਗਜ਼ਲ

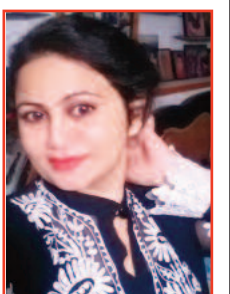


ਡਾ.ਜਸਮਲ ਉਦ-ਦੀਨ ਜਮਾਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ

ਕੌਣ ਹਾਂ ਮੈਂ

ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਰੋਸ਼ਨੀ ਚੰਦ ਪਲ ਦੀ ਤੱਕਦਾ ਹਾਂ ਨਿੱਤ,
ਸਦੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੋਇਆ ਰਹਾਂ ਹਰ ਪਲ,
ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਗਹਿਰਾ ਜਖਮ ਨਾਸੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।

ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਵੀ ਉਠਦੇ ਨੇ ਬਹੁ ਵਲਵਲੇ,
ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਿਓਂ ਰਹਿੰਨਾ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
ਜਿਸਮ ਤੇ ਖਾ ਝਰੀਟਾਂ, ਖਾ ਕੇ ਫੱਟ ਅੱਲੇ,
ਜੰਗ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਕਾਰੀਗਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।
'ਰੰਧਾਵਾ', 'ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ' ਬਣਿਆ ਕਿਸਮਤ ਦਾ,
ਕਬਰੀਂ ਪਿਆ ਵੀ 'ਤਾਜ ਮਹਿਲ' ਦਾ ਨੂਰ ਹਾਂ ਮੈਂ।



ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ
91-96468-52416

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੈਣ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੇਵਰਡ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ



ਤਸਵੀਰਾਂ- ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ (ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ)



ਹੇਵਰਡ (ਡੀ. ਡੀ. ਬੀ.)- ਪੰਨ ਪੰਨ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਧਰਮਾਂ/ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ (ਯਾਤਰਾਵਾਂ) ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਹਮਖਿਆਲੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ, ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਭਗਤ ਸੈਣ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ

ਨੇ, ਸਭ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੀ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮਾਨਵ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਇਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਅੰਦਰ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ, ਜੋ ਮਹਿਲ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ 'ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ' ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਰਾਬਰ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ॥ ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭਿ ਜਗ ਉਪਜਿਆ ਕਉਣ ਭਲੇ ਕਉਣ ਮੰਦੇ॥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਅੱਜ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹੇਵਰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਤ ਸੈਣ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰਵਕ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧਤ 2 ਦਸੰਬਰ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ 4 ਦਸੰਬਰ

ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀਵਾਨ ਵੀ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਥਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਬੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਰਸਭਿੰਨਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਥਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਭਗਤ ਸੈਣ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ 'ਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਇਕਾਗਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ। ਭਰੇ ਹਾਲ ਦੀਵਾਨ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਚਿੱਤ ਲਗਾ ਕੇ ਸੁਣਿਆ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ

ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੇਂ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ 'ਚ ਕੀਰਤਨ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹੈ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਤੇ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰੱਖੇ।

ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਗਤ ਸੈਣ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਡੋਰਾ ਬਾਬਾ ਸੈਣ ਜੀ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪਪੁਰਾ (ਫਿਲੌਰ) ਦੀਆਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਥਿਤ ਵੱਸ ਰਹੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੰਗਰ, ਤੰਦੂਰ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਹੇਵਰਡ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਟੋਨੀ ਜੀ (ਦੇਸੀ ਕੱਟਸ ਐਂਡ ਕਲਰ ਪਲੱਸ ਇੰਕ) ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਸ. ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮੂਹ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਅਤੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ।

"Man is mortal. Everyone has to die some day or the other. But one must resolve to lay down one's life in enriching the noble ideals of self-respect and in bettering one's human life. We are not slaves. Nothing is more disgraceful for a brave man than to live life devoid of self-respect."

-Babasaheb Dr. B.R. Ambedkar



Late
Sh. Lahori Ram
Comissioner



**We pay our glowing tribute to
Bharat Rattan Baba Saheb Dr. Bhimrao Ramji Ambedkar
on his 60th Prinirvan Divas**



ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦਾ ਖਰਿਵਾਰ